บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ประสบการณ์ และความเห็นของบุคคลระดับผู้บริหาร

ผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของรัฐตามหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประธานหอการค้า ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ผลที่ได้จากการศึกษามีแนวโน้มเป็นกลางมากขึ้น ซึ่งรูปแบบของคำถามใน 6 ข้อแรก จะเป็นคำถามพื้นฐานทั่วไป หลังจากนั้น รูปแบบของคำถามจะแตกต่างกันไปตามภารกิจหน้าที่ของผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยผู้ที่ถูกสัมภาษณ์ มีจำนวน 13 ท่าน คือ

เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	1 ท่าน
รองผู้ว่าราชการจังหวัด	1 ท่าน
เจ้าหน้าที่ตำรวจ คือ ผู้กำกับ และรองผู้กำกับ	2 ท่าน
เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง	1 ท่าน
เจ้าหน้าที่สำนักงานจัดหางาน	1 ท่าน
เจ้าหน้าที่แรงงานและสวัสดิการสังคม	1 ท่าน
ประธานหอการค้า*	1 ท่าน
ผู้ประกอบการ	5 ท่าน

ผลการศึกษา มีดังนี้ คือ

4.1.1 ความจำเป็นในการนำแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ กล่าวว่า ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ยังคงมีความจำเป็นในการใช้แรงงานต่างด้าวอยู่ เพราะกิจการบางประเภทมีแรงงานไทยทำอยู่น้อย เนื่องจากงานส่วนใหญ่เป็นงานหนัก และสกปรก เช่น งานก่อสร้าง งานขายวัสดุก่อสร้าง โรงงานน้ำแข็ง หรือแม้แต่งานร้านอาหาร แต่ทั้งนี้ควรมีมาตรการที่ชัดเจนในการควบคุมแรงงานเหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของปริมาณการเข้า ออกประเทศ อัตราส่วนที่พอดีกับแรงงานไทยในแต่ละกิจการที่จำเป็นต้องใช้แรงงานต่างด้าว การใช้แรงงานที่ถูกกฎหมาย แต่อย่างไรก็ตามก่อนที่จะให้นายจ้างนำแรง

---

* สาเหตุที่ไม่ได้รวมประธานหอการค้าเข้ากับกลุ่มผู้ประกอบการ เนื่องจากประธานหอการค้ามี 2 สถานะ โดยสถานะแรกทำหน้าที่เป็นตัวแทนของผู้ประกอบการในการเข้าประชุมเพื่อทำการร้องเรียน หรือเสนอแนะสิ่งต่างๆ อันจะนำผลประโยชน์มาสู่ผู้ประกอบการ สำหรับ อีกสถานะหนึ่งนั้นทำหน้าที่เป็นตัวแทนหน่วยงานราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อแจ้งข้อมูลต่างๆ หรือทำการตกลงต่างๆ ตามข้อตกลงระหว่างประธานหอการค้ากับหน่วยงานราชการ ต่อผู้ประกอบการ

งานต่างด้าวเข้ามาทำงานนั้น ทางกรมการจัดหางานจังหวัดได้แจ้งให้แรงงานไทยทราบถึงตำแหน่งในกิจการประเภทต่างๆ ที่ขาดแคลนแรงงาน โดยมีการประชาสัมพันธ์ทางวิทยุบ้าง ประชาสัมพันธ์ข่าวสารงานควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวบ้าง แต่ผลตอบรับก็ยังคงมีจำนวนน้อย บางรายมาติดต่อขอทำงานแต่พอถึงเวลาทำงานจริงๆ ก็ไม่ได้มาทำ บางรายทำอยู่ได้เพียงไม่กี่วันก็ลาออก ทำให้นายจ้างได้รับความเสียหาย แล้วยังส่งผลกระทบถึงภาพรวมทางเศรษฐกิจของตัวจังหวัดอีกด้วย ส่วนเจ้าหน้าที่อีก 2 ท่าน กล่าวว่า การนำแรงงานต่างด้าวมาใช้นั้นทำให้แรงงานไทยถูกแย่งงาน เนื่องจากผู้ประกอบการไม่ต้องการที่จะจ่ายค่าจ้างขั้นต่ำตามที่กฎหมายแรงงานได้กำหนดไว้ ทำให้แรงงานไทยยังคงประสบกับสภาวะการว่างงานอยู่ หลายกิจการที่แรงงานไทยต้องการทำงาน และมีความสามารถทำได้เช่นเดียวกับแรงงานต่างด้าว ผู้ประ กอบการส่วนใหญ่มักอ้างว่า กิจการของตนมีความจำเป็นต้องลดต้นทุนการผลิต อีกทั้งแรงงานมักหยุดงานบ่อย ไม่ว่าจะเป็นวันหยุดเทศกาลซึ่งมีตลอดทั้งปี หรือวันหยุดในช่วงฤดูทำนา ไม่มีความอดทน ทำงานหนัก และงานสกปรกไม่ได้ ซึ่งจริงๆ แล้วกิจการอื่นๆ ที่ไม่ได้ใช้แรงงานต่างด้าว ก็ต้องให้แรงงานไทยหยุดงานตามเทศกาลต่างๆ และพวกเขาเหล่านั้นก็ต้อง การลดต้นทุนการผลิตเช่นกัน แต่ธุรกิจของพวกเขาก็ยังดำเนินต่อไปได้ อีกประการหนึ่ง คือ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ไม่ได้เป็นเมืองอุตสาหกรรม เกษตรกรรม เช่น จังหวัดชายแดนอื่นๆ แม่ฮ่องสอนเป็นเพียงแค่เมืองท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เท่านั้น อย่างไรก็ตาม เราก็ไม่สามารถที่จะยับยั้งแรงงานต่างด้าวไม่ให้เดินทางเข้ามาในประเทศได้ ด้วยสภาพภูมิประเทศที่เอื้ออำนวย ความสัมพันธ์ที่มีมาแต่ดั้งเดิมของประชาชนทั้ง 2 ฝั่งของ 2 ประเทศ ทำให้เราควบคุม และดูแลได้ยาก อย่างดีที่สุดก็อาจเป็นเพียงการสกัดกั้นไม่ให้แรงงานเหล่านี้กระจายออกไปนอกตัวจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำหรับประธานหอการค้าและผู้ประกอบการทั้งหมด กล่าวว่า การที่นำแรงงานต่างด้าวมาใช้ในกิจการต่างๆ นั้น ได้ช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของนายจ้าง เนื่องจากแรงงานท้องถิ่นขาดแคลน เพราะกิจการที่แรงงานเหล่านี้ทำ ไม่เป็นที่นิยมของแรงไทย ซึ่งหากเป็นแรงงานพม่า พวกเขาสามารถทำได้ทุกอย่าง ไม่เลือกงาน ขยัน และอดทนกว่าแรงงานไทย ที่สำคัญ แรงงานต่างด้าวยินดีที่จะรับค่าจ้างในระดับที่ต่ำกว่าแรงงานไทย ดังนั้นแรงงานต่างด้าวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะในช่วงที่เศรษฐกิจตกต่ำ

4.1.2 ปัจจัยผลักดัน และปัจจัยดึงดูด ที่เป็นส่วนทำให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ปัจจัยผลักดัน

ผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้งหมด กล่าวว่า ปัจจัยที่เป็นส่วนผลักดัน เช่น ความขัดแย้งทางการเมือง ตลอดจนการสู้รบภายในประเทศที่ยังคงมีอยู่ตลอดเวลาทำให้ประชาชนไม่มีกำลังใจที่จะทำงานหาเลี้ยงชีพ ต้องคอยหลบซ่อนกลุ่มทหารอยู่ตลอดเวลา ซึ่งทุกครั้งที่มีกลุ่มทหารมาที่บ้านก็จะจะเอาของกิน ของใช้ หรือสัตว์ที่เลี้ยงไว้เป็นอาหารไปด้วย อีกทั้งรัฐบาลก็ไม่ได้เอาใจในความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างจริงจัง ความล้มเหลวจากการนำนโยบายทางเศรษฐกิจมาปฏิบัติ บวกกับประเทศต้องประสบกับวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจเช่นเดียวกับประเทศไทย ยิ่งทำให้ประชาชนต้องเจอกับความอดอยากมากขึ้น สวัสดิการทางสังคมต่างๆ เช่น การรักษาพยาบาล การเข้ารับการศึกษาของประชาชน ก็ยังมีไม่ทั่วถึง

ปัจจัยดึงดูด

ผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้งหมด กล่าวว่า จากการที่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเป็นจำนวนมากจนกระทั่งรายได้หลักของจังหวัดมาจากการท่องเที่ยว การสร้าง และการพัฒนาทั้งสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ให้เพียงพอกับความต้องการของนักท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งสำคัญ การขยายตัวอย่างรวดเร็วในกิจการก่อสร้าง และกิจการบริการประเภทอื่นๆ ทำให้แรงงานต่างด้าวเป็นที่ต้องการของบรรดานายจ้างทั้งหลาย และด้วยความสัมพันธ์ของ 2 ประเทศที่มีมาช้านาน วัฒนธรรม ประเพณี ภาษา อาหารการกิน ตลอดจนการดำเนินชีวิตที่ไม่แตกต่างกันมาก รวมถึงสวัสดิการทางสังคมที่พวกเขาได้รับ เช่น การรักษาพยาบาล โรงเรียนซึ่งแม้ว่าพวกเขาจะไม่สามารถเข้าเรียนได้ตามกฎหมาย แต่มีบางโรงเรียนที่อนุญาติให้เด็กเหล่านี้เข้าไปนั่งเรียนได้ ซึ่งต่างก็หวังว่าการเรียนอาจทำให้ปัญหาที่จะเกิดในอนาคตจากเด็กเหล่านี้ลดน้อยลง แรงงานต่างด้าวจึงหลั่งไหลเข้ามาเป็นจำนวนมาก

4.1.3 ลักษณะการทำงานของแรงงานไทย และแรงงานต่างด้าว

ผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้งหมด กล่าวว่า ตามที่ได้พบเห็นด้วยตนเอง และได้รับทราบจากบุคคลอื่น เกี่ยวกับการทำงานของแรงงานเหล่านี้ พบว่า แรงงานไทยส่วนใหญ่เกี่ยงงาน ขี้เกียจ ไม่ชอบที่จะทำงานสกปรก มีข้อต่อรองมาก หยุดงานบ่อยทั้งในช่วงเทศกาล และช่วงฤดูการทำนา แต่แรงงานไทยมีฝีมือในการทำงาน สามารถทำงานได้ตรงตามความต้องการมากกว่าแรงงานพม่า แต่ในส่วนของแรงงานพม่านั้น ไม่เกี่ยงงาน ขยัน อดทน ไม่เรื่องมาก แต่ไม่มีฝีมือในการทำงาน ต้องเสียเวลา และค่าใช้จ่ายในการฝึกให้เป็นงาน

4.1.4 ค่าจ้าง และค่าสวัสดิการต่างๆ ที่แรงงานไทย และแรงงานพม่าได้รับ

เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ และประธานหอการค้า กล่าวว่า เหตุผลหนึ่งที่แรงงานต่างด้าวถูกนำเข้ามาทำงาน คือ ราคาถูก และไม่ต้องห่วงเรื่องสวัสดิการต่างๆ ซึ่งบางรายมีที่อยู่ให้ก็เพียงพอ ส่วนเรื่องอาหารการกินก็ให้พวกเขาหากินเอง ซึ่งส่วนใหญ่แรงงานเหล่านี้เป็นแรงงานที่ผิดกฎหมาย แต่สำหรับแรงงานที่ถูกกฎหมาย นายจ้างก็จะจัดสวัสดิการให้เช่นเดียวกับแรงงานไทย ซึ่งโดยทั่วไป นายจ้างจะจัดสวัสดิการให้กับแรงงานทั้ง 2 ฝ่ายเท่ากัน

4.1.5 ผลกระทบของการนำนโยบายผลักดันแรงงานต่างด้าวปี 2541 มาปฏิบัติ หลังเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ต่อบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

1) ผลกระทบต่อผู้ประกอบการ

เจ้าหน้าที่ทั้ง 5 ท่าน ประธานหอการค้า และผู้ประกอบการทั้ง 5ท่าน กล่าวว่า สำหรับในเขตอำเภอเมือง ผู้ประกอบการได้รับความเสียหายเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจการร้านอาหาร กิจการก่อสร้าง และกิจการที่เกี่ยวกับการก่อสร้าง ซึ่งบางรายถึงกับปิดกิจการไปก็มี เนื่องจากขาดแคลนแรงงาน ทำให้มีผู้ประกอบการหลายรายได้รวมตัวกัน ส่งหนังสือร้องเรียนให้ทางการเพื่อยืดระยะเวลาในการใช้แรงงานพม่าออกไปอีก ในส่วนของกลุ่มร้านอาหาร กล่าวว่า พวกเขาได้ฝึกสอนแรงงานพม่าให้สามารถทำงานได้ตั้งแต่ปี 2539 หากจะมีการผลักดัน พวกเขาก็จะได้รับความเดือดร้อน อีกทั้งยังเสียเวลา เสียค่าใช้จ่ายในการฝึกแรงงานที่จะเข้ามาใหม่อีกด้วย เจ้าหน้าที่อีกท่านหนึ่ง กล่าวว่ามีผู้ประกอบการหันมาใช้แรงงานไทยมากขึ้น เพราะไม่อยากเสี่ยงกับการโดนจับซึ่งจะทำให้เสียเวลา เสียค่าใช้จ่ายมากส่วนประธานหอการค้า กล่าวว่า ผู้ประกอบการบางรายถึงกับหยุดกิจการไปเลย

2) ผลกระทบต่อแรงงานไทย

เจ้าหน้าที่ทุกท่าน กล่าวว่า นโยบายนี้ทำให้แรงงานไทยมีโอกาสในการทำงานมากขึ้น แม้ว่าปกติแรงงานไทยใน อำเภอเมือง จะมีอยู่ไม่มากก็ตาม ส่วนประธานหอการค้า กล่าวว่า แรงงานไทยไม่ได้รับผลกระทบเพราะแรงงานไทยระดับใช้แรงงานไม่มีอยู่แล้ว

3) ผลกระทบต่อแรงงานพม่า

ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด กล่าวว่า แรงงานพม่าลดลงเป็นจำนวนมาก แรงงานมีโอกาสในการทำงานน้อยลง ส่วนใหญ่จะไปรับจ้างทำการเกษตรแถบชานเมือง หรือบางรายนายจ้างก็ให้ทำงานอยู่แต่ในร้าน หรือหลังร้านไม่ให้ออกมาเหมือนแต่ก่อน

4.5.6 ผลกระทบจากการนำนโยบายผ่อนผันการนำแรงงานต่างด้าวปี 2541 มาปฏิบัติ

1) ผลกระทบต่อผู้ประกอบการ

ผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้งหมด กล่าวว่า ผู้ประกอบการได้หันมาใช้แรงงานไทยมากขึ้น และลดการจ้างแรงงานต่างด้าวลง เนื่องจากการขอผ่อนผันมีข้อจำกัดหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของค่าใช้จ่าย ซึ่งจะเริ่มตั้งแต่จ่ายให้กับตรวจคนเข้าเมือง การตรวจโรค การทำบัตรประกันสุขภาพ และการขอใบอนุญาตให้เข้าทำงาน เป็นต้น ซึ่งรวมแล้วประมาณเกือบ 5,000 บาท/ราย ทั้งนี้เมื่อครบ 1ปี ที่อนุญาติแล้ว ทางรัฐบาลมีนโยบายผ่อนผันให้ใช้แรงงานต่างด้าวต่อไปอีก ผู้ประกอบการก็ต้องนำแรงงานไปขึ้นทะเบียนต่ออายุอีก โดยเสียค่าธรรมเนียมเท่ากับที่จ่ายในการขึ้นทะเบียนให้เป็นแรงงานที่ถูกกฎหมาย อีกทั้งขั้นตอนก็ยุ่งยาก และใช้เวลานานถึง 3 วัน ประกอบกับผู้ประกอบการไม่มั่นใจว่าหากทำบัตรให้แรงงานเหล่านี้แล้ว พวกเขาจะทำงานอยู่กับตนอีกหรือไม่ เพราะแรงงานสามารถเปลี่ยนงานได้ สำหรับผู้ประกอบการทั้ง 5 ท่าน กล่าวว่า แม้ว่าจะมีการนำนโยบายผ่อนผันมาปฏิบัติ แต่ค่าใช้จ่ายในการนำแรงงานผิดกฎหมายไปขึ้นทะเบียนมีราคาสูง อย่างไรก็ดี ผู้ประกอบการบางรายก็ให้แรงงานพม่ากลับเข้าไปทำงานตามเดิม เนื่องจากมีความคุ้นเคยกับงานเป็นอย่างดีแล้ว

2) ผลกระทบต่อแรงงานไทย

ผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้งหมด กล่าวว่า การนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวปี 2541 มาปฏิบัติ ทำให้แรงงานไทยยังคงมีโอกาสในการทำงาน และมีอำนาจในการต่อรองอยู่ เนื่องจากอัตราส่วนของแรงงานที่อยู่ในกิจการที่ได้รับอนุญาตให้แรงงานพม่าเข้าทำงานด้วยจะต้องมีจำนวนเท่ากัน คือ 1 : 1 เว้นแต่บางกิจการที่ไม่มีแรงงานไทยเข้าทำงาน จึงสามารถใช้แรงงานพม่าทั้งหมด หรือตามความเหมาะสมได้ และถึงแม้ว่าผู้ประกอบการจะยังคงมีแรงงานต่างด้าวทำอยู่แต่ก็มีจำนวนน้อยลง และประธานหอการค้าได้กล่าวว่าเพิ่มว่า แรงงานไทยที่เข้ามานั้นทำเพียงแค่ระยะสั้นๆ แล้วก็ลาออก เพราะไม่มีความอดทน และไม่คุ้นกับงาน

3) ผลกระทบต่อแรงงานพม่า

ผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้งหมด กล่าวว่า แรงงานพม่าได้เดินทางกลับเข้ามาทำงานใหม่ แต่จำนวนน้อยลงกว่าช่วงก่อนการนำนโยบายมาปฏิบัติ เพราะผู้ประกอบการไม่ต้องการเสียค่าใช้จ่ายในการพาแรงงานเหล่านี้ไปขึ้นทะเบียน และเจ้าหน้าที่อีก 2 ท่าน ยังกล่าวเสริมอีกว่า ลูกจ้างที่ผิดกฎหมายบางรายนายจ้างจะพาไปหลบอยู่ตามบ้านคนที่ตนรู้จัก และไว้ใจได้ซักระยะหนึ่งแล้วจึงนำกลับเข้ามาทำงานใหม่

4.1.7 ขั้นตอน และวิธีการต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหารของจังหวัด ในการแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบถึงนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าว

จากกการสัมภาษณ์รองผู้ว่าราชการจังหวัด และสำนักงานจัดหางาน ได้รับทราบข้อมูลต่อไปนี้ คือ ในส่วนของรองผู้ว่าราชการจังหวัด เมื่อได้รับนโยบายมาแล้วก็เรียกหน่วยงานต่างๆ มาประชุม และจัดภาระหน้าที่ที่หน่วยงานนั้นๆ ต้องรับผิดชอบ ในส่วนของการแจ้งให้กับนายจ้างหรือบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องจะเป็นการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จัดหางานจังหวัด ซึ่งจะแจ้งให้กับผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ตัวแทนขององค์การบริหารส่วนตำบล จัดประชุมนายจ้าง หรือประกาศตามสถานีวิทยุ โดยละเอียด และเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องอันจะส่งผลต่อการปฏิบัติตามที่ถูกต้องด้วย

4.1.8 การจับกุมแรงงานผิดกฎหมาย ภายหลังการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวมาปฏิบัติ

สำนักงานจัดหางานจังหวัด และเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง กล่าวว่า เคยทำการจับกุม แต่ส่วนใหญ่จะเป็นพวกที่เดินอยู่ตามถนน บางรายกำลังเดินหางานจริงๆ แล้วพวกนี้จะมีรูปร่างลักษณะคล้ายคนไทยมาก แต่ด้วยประสบการณ์ ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถจับแรงงานเหล่านั้นได้ไม่ยาก เมื่อแรงงานถูกซักถามจากเจ้าหน้าที่ มักจะไม่ตอบว่าตนเองทำงานอยู่ที่ไหน เนื่องจากบางรายมีการตกลงกับนายจ้างว่าหากตนถูกส่งตัวกลับประเทศ ก็จะเดินทางกลับเข้ามาทำงานที่เดิมได้อีก ผู้ประกอบการบางรายที่รู้ทางหนีทีไล่ เวลาเจ้าหน้าที่มาตรวจ ก็จะนำแรงงานไปหลบ หรือฝากไว้กับคนที่ไว้ใจได้ จากนั้นค่อยให้แรงงานกลับเข้ามาทำงานได้อีก เช่น ร้านอาหาร เนื่องจากเจ้าหน้าที่จะออกตรวจช่วงกลางวันส่วนใหญ่ จะมีช่วงเย็น หรือช่วงค่ำบ้างแต่ไม่บ่อยนัก

4.1.9 การก่อคดีของแรงงานต่างด้าวและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจ ได้ทราบว่า คดีส่วนใหญ่ที่มีจะเป็นคดีการทะเลาะวิวาท มีการแทงกันบ้าง แต่เกิดขึ้นระหว่างแรงงานต่างด้าวด้วยกันเอง คดีใหญ่ๆ เช่น ปล้น ฆ่า ไม่มี เมื่อจับแรงงานเหล่านี้ได้ก็จะส่งให้กับเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง และแรงงานเหล่านั้นก็จะถูกส่งตัวกลับประเทศพม่า ซึ่งกรณีนี้อาจก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศได้

4.1.10 ปัญหา และอุปสรรคในการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวปี 2541 ของเจ้าหน้าที่

จากผลการสัมภาษณ์ สรุปรายละเอียดได้ดังนี้

(1) บุคลากร

ในส่วนของจำนวนบุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจเองไม่มีปัญหา เนื่องจากปี 2541 เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง และเจ้าหน้าที่จัดหางานจังหวัด เป็นหน่วย

งานที่ดูแล รับผิดชอบเรื่องนี้โดยตรง สำหรับเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง เวลาที่ออกตรวจท้องที่เพื่อจับกุมแรงงานที่ผิดกฎหมาย จะมีเจ้าหน้าที่เหลือไว้เพียงคนเดียวที่คอยปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่ทำงาน เนื่องมาจากเจ้าหน้าที่มีจำนวนน้อย ในส่วนของจัดหางานก็เช่นกัน เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง ดังนั้นเวลาจะออกตรวจก็มักจะต้องขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจบ้าง เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองบ้างในการจับกุม ซึ่งก็ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

(2) **ความรู้ความสามารถ และความพร้อม ของเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ ในการปฏิบัติงาน**

เจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย กล่าวว่า หน่วยงานของตนเองต่างก็มีความรับผิดชอบ มีความรู้ และความสามารถโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่จัดหางานจังหวัด ซึ่งต้องดูแลทั่วทั้งจังหวัดไม่ใช้เพียงแค่อำเภอเมืองเท่านั้น ในส่วนของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง และเจ้าหน้าที่ตำรวจ กล่าวว่า เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของตนมีการเตรียมพร้อม และมีการฝึกซ้อมในการปฏิบัติตามภาระกิจที่ตนรับผิดชอบอยู่ตลอดเวลา

(3) **งบประมาณที่ได้รับ**

เจ้าหน้าที่จากทุกหน่วยงานประสบกับปัญหานี้เป็นอย่างมาก เนื่องจากทางรัฐบาลไม่ได้เพิ่มงบประมาณให้ แม้ว่าหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบจะมากขึ้นกว่าเดิม งบประมาณที่นำมาใช้นั้นเป็นงบประมาณปกติที่เคยได้รับในการปฏิบัติหน้าที่โดยทั่วไป เวลาที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง จับกุมแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายได้ก็ต้องนำแรงงานเหล่านั้นไปอยู่ในที่คุมขัง แล้วต้องจัดหาอาหารให้คนเหล่านี้อีก ซึ่งบางครั้งงบประมาณปกติที่มีอยู่ไม่เพียงพอ เจ้าหน้าที่จำเป็นต้องนำเงินของหน่วยงานของตนซึ่งได้จากการทำงานล่วงเวลามาเป็นค่าใช้จ่าย

(4) **วัสดุอุปกรณ์**

เช่นเดียวกับปัญหาในเรื่องของงบประมาณที่ทุกหน่วยงานต้องประสบ การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ในการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ซึ่งในแต่ละหน่วยงานจะมีความแตกต่างกันไป สำหรับเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง มีรถยนต์เพียงคันเดียวที่ใช้ปฏิบัติหน้าที่ การทำเรื่องขอคอมพิวเตอร์ที่จะใช้ในการเก็บข้อมูล และเพื่อความสะดวกรวดเร็วจากหน่วยงานหลักก็ต้องใช้เวลานาน เจ้าหน้าที่จึงได้นำเงินกองกลางของหน่วยงานของตนซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์เอง ตู้เก็บเอกสารก็เช่นกัน ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้ทางจัดหางานจังหวัดก็กำลังประสบอยู่ แต่สำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีปัญหาเรื่องของยานพาหนะเพียงอย่างเดียว นอกนั้นประสบปัญหาเหมือนกันหมด

(5) **ความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาของนโยบาย**

เจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย กล่าวว่า เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของตนนั้นมีความรู้ ความเข้าใจใน

เนื้อหาเป็นอย่างดี สามารถปฏิบัติตามนโยบายได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้กำหนดนโยบาย หรือสัมฤทธิ์ผลในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ปกติก็ดีเยี่ยม

(6) ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทั้งในหน่วยงานเดียวกัน และระหว่างหน่วยงานอื่น

เจ้าหน้าที่ทั้งหมด กล่าวว่า ทุกหน่วยงานมีการประสานงานกัน ให้ความช่วยเหลือกันเป็นอย่างดี ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด

(7) ความร่วมมือ และการสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ เช่น ประชาชนทั่วไป ผู้มีอิทธิพล สื่อมวลชน ผู้ประกอบการ เป็นต้น

เจ้าหน้าที่ทั้งหมด กล่าวว่า เกือบทุกฝ่ายให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เช่น การที่สำนักงานจัดหางานจังหวัดมีความต้องการที่จะแจ้งให้กับทางแรงงานไทยทราบถึงตำแหน่ง หรือเกี่ยวกับนโยบายต่างๆ ที่ออกมา ทางสถานีวิทยุก็อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดี สำหรับในส่วนของนายจ้าง บางรายจะรู้สึกไม่พอใจที่ทางราชการขอเข้าตรวจ เนื่องจากพวกนี้มักมีแรงงานผิดกฎหมายแอบแฝงอยู่ แต่บางรายก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

4.1.11 ข้อเสนอแนะในการให้ความช่วยเหลือแรงงานไทย

แรงงานจังหวัด และประธานหอการค้า และผู้ประกอบการ 5 ท่าน ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า แรงงานไทยส่วนใหญ่มักเลือกงาน ไม่ชอบทำงานประเภทงานหนัก งานสกปรก ซึ่งในเขตอำเภอเมืองนั้น ตำแหน่งงานที่ผู้ประกอบการต้องการส่วนใหญ่จะเป็นงานที่แรงงานไทยไม่นิยมทำ นับเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้แรงงานไทยอพยพออกไปหางานทำในจังหวัดอื่นๆ ที่ใหญ่กว่า มีงานให้เลือกมากกว่า บางรายที่ตัดสินใจทำงานแต่ทำได้ไม่นานก็ลาออก แม้ว่าจะอยู่ในช่วงที่เศรษฐกิจซบเซา ทำให้นายจ้างไม่ต้องการที่จะจ้างแรงงานไทยอีกต่อไป ดังนั้น แรงงานไทยควรที่จะเลิกเลือกงานได้แล้ว เพราะนับวันงานก็ยิ่งหายากมากขึ้น สำหรับประธานหอการค้า และผู้ประกอบการทั้งหมด กล่าวว่า แรงงานเหล่านี้ควรจะริเริ่มในการสร้างจิตสำนึกที่ดี ให้มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่ออาชีพที่ตนทำ และไม่ควรรอที่จะให้รัฐบาลยื่นมือเข้ามาให้ความช่วยเหลือเพียงฝ่ายเดียว ตนก็ควรช่วยเหลือตนเองด้วย อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่มีส่วนรับผิดชอบเกี่ยวกับแรงงานไทย ควรที่จะให้การสนับสนุนในเรื่องของการฝึกทักษะในการทำงาน เพื่อให้คุณภาพของแรงงานดียิ่งขึ้น เหมาะสมกับค่าจ้างที่ได้รับ ที่สำคัญไม่ควรเกี่ยงงาน สำหรับเจ้าหน้าที่อีกท่านหนึ่ง กล่าวว่า ช่วงนี้ทางกรมการจัดหางานมีโครงการสรรหาแรงงานไทยที่จะทำงานทดแทนแรงงานพม่า หากมีการนำนโยบายผลักดันมาปฏิบัติอีก อีกโครงการหนึ่ง คือ โครงการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเป็นระบบ คือ มีการประสานงานกันกับจังหวัดอื่นๆ ที่ต้องการแรงงานไทยเข้าทำงานในตำแหน่งที่กิจ

การนั้นๆ ต้องการ ซึ่งหากมีแรงงานไทยสนใจที่จะสมัครเข้าทำงาน ทางกรมการจัดหางานก็จัดส่งได้

4.1.12 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสกัดกั้นแรงงานพม่า

เจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหาร และผู้ประกอบการที่ได้รับการสัมภาษณ์ กล่าวว่า ควรให้ประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้องทราบถึงผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการที่มีแรงงานพม่าเข้ามาทำงานในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบในด้านสาธารณสุข การแพร่ระบาดของโรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นโดยมีแรงงานต่างด้าวเป็นพาหะ เช่น โรคเท้าช้าง ซึ่งโดยปกติ ลักษณะของการติดโรคนี้โดยเชื้อที่เคยมีอยู่ในคนไทยเมื่อเวลาที่โดนยุงกัด จากนั้นยุงก็จะไปกัดคนอื่นต่อ คนๆ นั้นก็จะไม่ได้รับเชื้อ แต่เชื้อที่อยู่ในแรงงานต่างด้าวนั้นเมื่อผู้ป่วยถูกยุงกัด แล้วยุงตัวนั้นไปกัดคนอื่น เชื้อก็จะถูกถ่ายเข้าสู่ร่างกายคนนั้นทันที ซึ่งยุงที่เป็นพาหะก็คือ ยุงรำคาญ ที่มีอยู่ทั่วไป ในด้านความมั่นคง การกระทำผิดทางกฎหมาย อันจะก่อให้เกิดความไม่สงบสุข และสร้างความหวาดระแวงให้กับประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน ด้านเศรษฐกิจ ด้วยค่าแรงที่ต่ำ ประกอบกับความขยัน ปกครองง่าย ทำให้แรงงานไทยมีอำนาจในการต่อรองกับนายจ้างน้อยลง แรงงานไทยถูกแย่งงาน นอกจากนั้นยังคงต้องอาศัยความร่วมมือของแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการให้การสนับสนุนแรงงานไทย ซึ่งบางกรณีหากนายจ้างไม่ยอมเสียค่าใช้จ่ายมาก อาจจะตกลงกันได้ระหว่างนายจ้าง และลูกจ้าง จนเกิดความพอใจของทั้ง 2 ฝ่าย อีกประการหนึ่ง คือ ควรมีบทลงโทษอย่างจริงจังสำหรับผู้ที่ลักลอบใช้แรงงานผิดกฎหมาย และสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ประพฤติตัวไม่เหมาะสมกับหน้าที่ภาระกิจที่ตนปฏิบัติ เจ้าหน้าที่อีกท่านหนึ่ง กล่าวว่า ควรจะแก้ไขที่ประเทศพม่าเอง หากเศรษฐกิจภายในประเทศดี หรือไม่มีปัญหาทางการเมือง รัฐบาลหันมาเอาใจใส่ประชาชนอย่างจริงจัง คนพม่าก็จะไม่อพยพเข้ามาหางานทำในประเทศไทย ผู้ประกอบการทั้งหมด กล่าวเสริมอีกว่า ประชาชนทุกคนควรจะให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี และควรเป็นหูเป็นตาให้กับทางราชการ ผลการปฏิบัติงานจึงจะสำเร็จได้ด้วยดี

4.1.13 ความเหมาะสมของนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวปี 2541

เจ้าหน้าที่ทั้งหมด กล่าวว่า นโยบายนี้มีความเหมาะสม เพียงแต่การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บางครั้งยังหย่อนยานไปบ้าง แต่สำหรับประธานหอการค้า และผู้ประกอบการทั้งหมด กล่าวว่า ควรจะแก้ไขในเรื่องของระยะเวลาที่ผ่อนผันให้มีการใช้แรงงานต่างด้าว และการหาแรงงานไทยเข้ามาทำงานทดแทน

4.1.14 **สรุปความเห็นของเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ**

ปัจจัยที่มีส่วนผลักดันแรงงานเหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็นความยากลำบากทางเศรษฐกิจ ความล้มเหลวของรัฐบาลตั้งแต่สมัยที่นายพลเนวินมีอำนาจ ภาวะค่าครองชีพสูง ปัญหาการสู้รบทางการเมือง การถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐาน เป็นต้น

ส่วนปัจจัยดึงดูดนั้น มาจากการที่ประเทศไทยมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว มีความต้องการแรงงานจำนวนมาก สภาพภูมิประเทศที่เอื้ออำนวย คือ มีพรมแดนติดต่อกัน อีกทั้งเส้นทางยังมีสภาพเป็นป่าเขา ทุรกันดาร เป็นส่วนใหญ่ การผ่อนปรนของเจ้าหน้าที่ ซึ่งบางคนรู้สึกเห็นใจและสงสารแรงงานเหล่านี้ แต่บางคนก็เห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนตัวจากแรงงานเหล่านี้ เมื่อมีแรงงานเข้ามามากขึ้น ผลกระทบก็ย่อมเกิดขึ้นเช่นกัน เช่น **ปัญหาอาชญากรรม** เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่รายงานว่า จากการที่มีแรงงานเถื่อนเข้ามาเยอะมาก และนายจ้างก็ไม่รู้จักแรงงานเหล่านี้ดีพอ ประกอบกับลูกจ้างไม่มีความรู้ ความนึกคิดที่ดีพอ ซึ่งจะเห็นได้ตามสื่อต่างๆ ปัจจุบัน ว่ามีแรงงานก่อคดีสะเทือนขวัญหลายครั้ง ไม่ว่าจะเป็นกรณีที่มีลูกจ้างแรงงานฆาตรกรรมนายจ้างเพราะต้องการของมีค่า หรือการโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ แล้วส่งข้ามประเทศ เป็นต้น **ปัญหาการแพร่ระบาดของโรค** โรคมาลาเรีย โรคเท้าช้าง ซึ่งจากการสุ่มตัวอย่างจะพบในผู้ที่เป็นแรงงานมากที่สุด ปัญหาการสร้างภาระให้กับเจ้าหน้าที่ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของการก่อคดีอาชญากรรม ลักขโมย หรือการเป็นแรงงานผิดกฎหมาย เจ้าหน้าที่จะต้องสิ้นเปลืองงบประมาณเริ่มตั้งแต่ในการตามจับกุม การดำเนินการตามกฎหมาย แล้วส่งฟ้อง เพื่อให้ศาลตัดสิน จากนั้นนำไปพักไว้ที่คุมขัง ซึ่งจำเป็นจะต้องจัดหาอาหารให้กับแรงงานเหล่านี้ด้วย แล้วจึงส่งให้กับตรวจคนเข้าเมือง จากนั้นตรวจคนเข้าเมืองจะเป็นผู้ส่งกลับสู่ประเทศพม่าอีกทีหนึ่ง

ปัญหาด้านสาธารณสุข รัฐบาลต้องเสียงบประมาณให้กับทางโรงพยาบาลที่มีแรงงานต่างด้าวเข้ารับการรักษา แต่ไม่มีเงิน ซึ่งโรงพยาบาลเหล่านี้ส่วนใหญ่จะอยู่ตามชายแดน ที่มีแรงงานพักอาศัยอยู่

ปัญหาการแย่งงานแรงงานไทย ไม่ว่าจะเข้ามาในรูปไหนก็ตาม เป็นที่รู้กันว่าแรงงานเหล่านี้ราคาถูก ทำให้นายจ้างมักจะเลือกจ้างแรงงานเหล่านี้เอาไว้ในกิจการของตน ทำให้แรงงานไทยว่างงานเป็นจำนวนมาก

ปัญหาด้านสังคม แรงงานเถื่อนส่วนใหญ่มักมีครอบครัวมาด้วย ซึ่งเด็กที่ติดตามมาไม่มีสถานะกลายเป็นเด็กเร่ร่อน อาจก่อปัญหาให้กับสังคมได้ในอนาคต โดยเฉพาะยาเสพติด ซึ่งประเทศไทย และประเทศพม่า เคยเป็นคู่กรณีเกี่ยวกับเส้นทางการค้ายาเสพติดโดยเฉพาะจังหวัดที่อยู่ตามชายแดน

ปัญหาด้านการศึกษา ยังเป็นที่ตกลงกันไม่ได้แน่นอนว่าทางรัฐบาลควรจะดำเนินการอย่างไรกับการให้การศึกษาแก่เด็กไร้สัญชาติ เพราะฝ่ายหนึ่ง เห็นว่าควรให้เด็กเหล่านั้นได้รับการศึกษา แต่อีกฝ่ายหนึ่ง เห็นว่าไม่ควรให้การศึกษาแก่เด็กเหล่านั้น

ปัญหาความมั่นคง หากเราไม่สามารถจัดการให้ได้ประสิทธิภาพ การเพิ่มจำนวนของแรงงานเถื่อน ก็อาจจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ และอาจก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งทางเชื้อชาติได้ ซึ่งทางกระทรวงแรงงาน และสภาความมั่นคงแห่งชาติ ได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากแรงงานเหล่านี้เป็นอย่างดี แต่ละหน่วยงานมีความร่วมมือกันเป็นอย่างดี มีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด และคิดหาแนวทางใหม่ๆ เพื่อลดปัญหาเหล่านี้ให้เหลือน้อยลง และหมดไปในที่สุด อย่างไรก็ตาม ความร่วมมือของหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานเหล่านี้ควรจะต้องช่วยกันสอดส่องดูแลเช่นกัน

4.2 ข้อมูลพื้นฐาน และความเห็นของแรงงานพม่า แรงงานไทย และประชาชนทั่วไป

4.2.1 กลุ่มแรงงานพม่า

4.2.1.1 ลักษณะทางสังคม และเศรษฐกิจ ของกลุ่มแรงงานพม่า

จากการสอบถามแรงงานพม่าในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 94 คน แรงงานพม่าที่เข้ามาทำงานในจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีลักษณะทางสังคม และเศรษฐกิจ ดังนี้

ก ลักษณะทางสังคม

แรงงานเหล่านี้ส่วนมากเป็นชาย มีอายุระหว่าง 21 – 25 ปี ส่วนใหญ่สมรสแล้ว และมีสัญชาติไทยใหญ่ เนื่องจากรัฐที่มีพรมแดนติดกับเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน คือ รัฐคะยา และรัฐกะเหรี่ยง ซึ่งมีชาวไทยใหญ่ และชาวกะเหรี่ยงอาศัยอยู่ ในส่วนของชาวกะเหรี่ยง จากการพูดคุยกับประชาชนทั่วไป และชาวกะเหรี่ยงบางราย พบว่า ชาวกะเหรี่ยงส่วนใหญ่มักจะอาศัยอยู่ตามแนวชายแดน ไม่ได้เข้ามาทำงานในเมืองเหมือนกับพวกไทยใหญ่

ข ลักษณะทางธุรกิจ

แรงงานพม่าในกลุ่มตัวอย่างส่วนมากเคยทำอาชีพทางการเกษตร รับจ้างทั่วไป และว่างงานมาก่อน เมื่อเข้ามาในจังหวัดแม่ฮ่องสอนแล้ว นิยมทำงานในฐานะลูกจ้างในสาขาอาชีพงานก่อสร้าง ร้านอาหาร และร้านขายวัสดุก่อสร้าง ซึ่งส่วนใหญ่จะได้รับค่าจ้างในระหว่างเดือนละ 1,500 – 2,700 บาท โดยได้รับการจ่ายค่าจ้างเป็นรายเดือนเป็นส่วนมาก และได้รับ

สวัสดิการจากนายจ้าง เช่น อาหาร ที่พัก การรักษาพยาบาล (ตารางที่ 1 – 10)

ตารางที่ 1 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	60	63.83
หญิง	34	36.17
รวม	94	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าแรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานชายมากกว่าหญิง ถึงร้อยละ 63.83

ตารางที่ 2 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

กลุ่มอายุ	จำนวน	ร้อยละ
15 - 20 ปี	21	22.34
21 - 25 ปี	48	51.06
26 - 30 ปี	21	22.34
31 - 35 ปี	2	2.13
36 - 40 ปี	1	1.06
41 - 45 ปี	1	1.06
รวม	94	100.0

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า แรงงานส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 21 – 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.06 รองลงมา คือ อายุที่อยู่ในช่วง 15 – 20 ปี และ 26 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.34 อันดับสาม คือ อายุที่อยู่ในช่วง 31 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.13 และอายุที่อยู่ในช่วง 36 – 40 และ 41 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.06

ตารางที่ 3 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	32	34.04
สมรส	56	59.57
แยกกันอยู่	3	3.19
ม่าย / หย่าร้าง	3	3.19
รวม	94	100.0

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า แรงงานส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 59.57 รองลงมา คือ สถานภาพ โสด คิดเป็นร้อยละ 34.04 และอันดับสุดท้าย คือ แยกกันอยู่ และเป็นม่าย / หย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 3.19

ตารางที่ 4 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสัญชาติ

สัญชาติ	จำนวน	ร้อยละ
พม่า	1	1.06
ไทยใหญ่ (ฉาน)	93	98.94
รวม	94	100.0

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า แรงงานส่วนใหญ่มีสัญชาติไทยใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 98.94 ส่วนแรงงานที่มีสัญชาติพม่านั้น คิดเป็นร้อยละ 1.06

ตารางที่ 5 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพก่อนที่จะมาทำงานในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
กรรมกร	14	14.89
เกษตร	23	24.47
ค้าขาย	9	9.57
รับจ้างทั่วไป	20	21.28
ไม่มีงานทำ	24	25.53
เรียนหนังสือ	4	4.26
รวม	94	100.0

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า แรงงานส่วนใหญ่ไม่มีงานทำ คิดเป็นร้อยละ 25.53 รองลงมา คือ ทำการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 24.47 อันดับที่สาม คือ รับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 21.28 อันดับที่สี่ คือ อาชีพกรรมกร คิดเป็นร้อยละ 14.89 อันดับที่ห้า คือ ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 9.57 อันดับสุดท้าย คือ เรียนหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 4.26

ตารางที่ 6 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกระยะเวลาที่อยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ระยะเวลา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 เดือน	3	3.19
6 - 12 เดือน	2	2.13
2 - 3 ปี	24	25.53
4 - 5 ปี	31	32.98
ตั้งแต่ 6 ปี ขึ้นไป	34	36.17
รวม	94	100.0

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า แรงงานส่วนใหญ่เข้ามาอยู่ตั้งแต่ 6 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 36.17 รองลงมา คือ ระยะเวลาตั้งแต่ 4 – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.98 อันดับที่สาม คือ ระยะเวลาตั้งแต่ 2 – 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.53 อันดับที่สี่ คือ ต่ำกว่า 5 เดือน คิดเป็นร้อยละ 3.19 อันดับสุดท้าย คือ 6 – 12 เดือน คิดเป็นร้อยละ 2.13

ตารางที่ 7 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประเภทกิจการที่ทำอยู่ปัจจุบัน

ประเภทกิจการ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกรรม	4	4.26
รับเหมาก่อสร้าง (กรรมกร)	18	19.15
ร้านอาหาร	38	40.43
ขายวัสดุก่อสร้าง	26	27.66
พนักงานโรงแรม	2	2.13
ซ่อมรถ	2	2.13
ค้าขาย	4	4.26
รวม	94	100.0

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า แรงงานส่วนใหญ่ทำงานที่ร้านอาหาร คิดเป็นร้อยละ 40.43 รองลงมา คือ ขายวัสดุก่อสร้าง คิดเป็นร้อยละ 27.66 อันดับที่สาม คือ กรรมกร คิดเป็นร้อยละ 19.15 อันดับที่สี่ คือ การทำเกษตรกรรม และค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 4.26 อันดับสุดท้าย คือ อาชีพซ่อมรถ และพนักงานโรงแรม คิดเป็นร้อยละ 2.13

ตารางที่ 8 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามค่าจ้างที่ได้รับ

ค่าจ้าง	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า50 บาท/วัน หรือน้อยกว่า 1,500 บาท/เดือน	14	14.89
50 – 70 บาท/วัน หรือ 1,500 – 2,100 บาท/เดือน	38	40.43
71 – 90 บาท/วัน หรือ 2,101 – 2,700 บาท/เดือน	32	34.04
91 – 110 บาท/วัน หรือ 2,701 – 3,300 บาท/เดือน	10	10.64
รวม	94	100.0

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า แรงงานส่วนใหญ่ได้ค่าจ้างเฉลี่ยวันละ 50 – 70 บาท/วัน หรือ 1,500 – 2,100/เดือน คิดเป็นร้อยละ 40.43 รองลงมา คือ 71 – 90 บาท/วัน หรือ 2,101 – 2,700 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 34.04 อันดับที่สาม คือ ต่ำกว่า50 บาท/วัน หรือน้อยกว่า 1,500 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 14.89 อันดับสุดท้าย คือ 91 – 110 บาท/วัน หรือ 2,701 – 3,300 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 10.64

ตารางที่ 9 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสวัสดิการที่ได้รับ

สวัสดิการ	จำนวน	ร้อยละ
ที่พัก	76	21.78
อาหาร	68	19.48
น้ำดื่ม / น้ำใช้	76	21.78
ยารักษาโรค	42	12.03
ค่ารักษาพยาบาล	70	20.06
เครื่องแต่งกายที่ใช้ในการทำงาน	17	4.87
รวม	349	100.0

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า แรงงานส่วนใหญ่ได้รับสวัสดิการที่พัก และน้ำดื่ม / น้ำใช้ คิดเป็นร้อยละ 21.78 รองลงมา คือ ค่ารักษาพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 20.06 อันดับที่สาม คือ อาหาร คิดเป็นร้อยละ 19.48 อันดับที่สี่ คือ ยารักษาโรค คิดเป็นร้อยละ 12.03 อันดับที่ห้า

คือ เครื่องแต่งกายที่ใช้ในการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 4.87

ตารางที่ 10 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะงานที่ทำ

ลักษณะงาน	จำนวน	ร้อยละ
งานประจำ, จ่ายค่าจ้างเป็นรายวัน	11	11.70
งานประจำ, จ่ายค่าจ้างเป็นรายเดือน	65	69.15
งานชั่วคราว, จ่ายค่าจ้างเป็นรายวัน	18	19.15
งานชั่วคราว, จ่ายค่าจ้างแบบเหมาจ่าย	-	-
รวม	94	100.0

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า งานที่แรงงานส่วนใหญ่ทำเป็นงานประจำ จ่ายค่าจ้างเป็นรายเดือน คิดเป็นร้อยละ 69.15 รองลงมา คือ งานชั่วคราว จ่ายค่าจ้างเป็นรายวัน คิดเป็นร้อยละ 19.15 อันดับที่สาม คือ งานประจำ จ่ายจ้างเป็นรายวัน คิดเป็นร้อยละ 11.70

4.2.1.2 ปัจจัยที่ทำให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

มีอยู่ 2 ปัจจัยหลักด้วยกัน คือ ปัจจัยผลักดัน และปัจจัยดึงดูด โดยในส่วนของปัจจัยผลักดันนั้น แรงงานพม่าส่วนใหญ่เข้ามาทำงานเพราะต้องการมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น หนีความอดอยาก และหนีการสู้รบภายในประเทศพม่า ที่ยังคงเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ ปัจจัยดึงดูดในประเทศไทยส่วนใหญ่ คือ ความโอบอ้อม อารี การชอบช่วยเหลือผู้อื่นของคนไทย การมีพรมแดนติดต่อกัน และการดำเนินชีวิตของแรงงานพม่า และประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีความคล้ายคลึงกัน (ตารางที่ 11 - 12)

ตารางที่ 11 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัจจัยผลักดันทำให้แรงงานพม่าเดินทางเข้ามาทำงานในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ปัจจัย	ใช่	ไม่ใช่	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. ต้องการความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	94 (100.0)	-	94 (100.0)
2 การสู้รบภายในประเทศพม่าที่ยังคงคุกรุ่นอยู่ตลอดเวลา	71 (75.53)	23 (24.47)	94 (100.0)
3. หลบหนีการถูกเกณฑ์ไปเป็นลูกหาบของพวกทหาร	60 (63.83)	34 (36.17)	94 (100.0)
4. การถูกกดขี่ทางการเมือง	65 (69.15)	29 (30.85)	94 (100.0)
5. หนีความอดอยาก	82 (87.23)	12 (12.77)	94 (100.0)
6. มีญาติ เพื่อน ชักชวนให้มาทำงาน	38 (40.43)	56 (59.57)	94 (100.0)

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า แรงงานส่วนใหญ่เดินทางเข้ามาทำงานในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอนเนื่องจากต้องการความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น คิดเป็น 100% รองลงมา คือ หนีความอดอยาก คิดเป็นร้อยละ 87.23 อันดับที่สาม คือ การสู้รบภายในประเทศพม่าที่ยังคงคุกรุ่นอยู่ตลอดเวลา คิดเป็นร้อยละ 75.53 อันดับที่สี่ คือ การถูกกดขี่ทางการเมือง คิดเป็นร้อยละ 69.15 อันดับที่ห้า คือ หลบหนีการถูกเกณฑ์ไปเป็นลูกหาบของพวกทหาร คิดเป็นร้อยละ 63.83 อันดับสุดท้าย คือ มีญาติ เพื่อน ชักชวนให้มาทำงาน คิดเป็นร้อยละ 40.43

ตารางที่ 12 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัจจัยดึงดูดทำให้แรงงานพม่าเดินทางเข้ามาทำงานในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ปัจจัย	ใช่	ไม่ใช่	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. การมีพรมแดนติดต่อกัน	85 (90.43)	9 (9.57)	94 (100.0)
2. ความต้องการแรงงานของในจ้างในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน อันเนื่องมาจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว	48 (51.06)	46 (48.94)	94 (100.0)
3. กฎหมายและนโยบายเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวของไทยยังคงมีช่องว่างและเจ้าหน้าที่บางคนยังปฏิบัติหน้าที่ไม่เหมาะสม	30 (40.0)	45 (60.0)	75 (100.0)
4. คนไทยมีความเอื้อเฟื้อ โอบอ้อมอารี	87 (92.55)	7 (7.45)	94 (100.0)
5. การดำเนินชีวิตของแรงงานพม่า และคนไทยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีความคล้ายคลึงกัน	42 (44.68)	52 (55.32)	94 (100.0)

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า แรงงานส่วนใหญ่เดินทางเข้ามาทำงานในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอนเนื่องจากคนไทยมีความเอื้อเฟื้อ โอบอ้อมอารี คิดเป็นร้อยละ 92.55 อันดับที่สอง คือ การมีพรมแดนติดต่อกัน คิดเป็นร้อยละ 90.43 อันดับที่สาม คือ ความต้องการแรงงานของนายจ้างในเขต อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน อันเนื่องมาจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว คิดเป็นร้อยละ 51.06 อันดับที่สี่ คือ การดำเนินชีวิตของแรงงานพม่า และคนไทยในเขต อ.เมือง มีความคล้ายคลึงกัน คิดเป็นร้อยละ 44.68 อันดับที่ห้า คือ กฎหมาย และนโยบายเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวของไทยยังคงมีช่องว่าง และเจ้าหน้าที่บางคนยังปฏิบัติหน้าที่ไม่เหมาะสม ร้อยละ 40

4.2.1.3 ความเห็นเกี่ยวกับผลกระทบต่อแรงงานพม่าจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวมาปฏิบัติในปี 2541

จากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวมาปฏิบัติในปี 2541 ส่งผลให้แรงงานพม่าได้รับค่าแรงอย่างยุติธรรม ได้รับสวัสดิการเทียบเท่ากับแรงงานไทย มีสุขภาพที่ดีขึ้น (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามผลกระทบจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวปี 2541 มาปฏิบัติในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผลกระทบ	ใช่	ไม่ใช่	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. ไม่ต้องกลับไปเผชิญปัญหาต่างๆ ในประเทศพม่า	94 (100.0)	-	94 (100.0)
2 มีที่พักอาศัยโดยไม่ต้องเร่ร่อน	86 (91.49)	8 (8.51)	94 (100.0)
3 ไม่ต้องคอยหลบซ่อนเจ้าหน้าที่เหมือนแรงงานที่ผิดกฎหมาย	82 (95.35)	4 (4.65)	86 (100.0)
4 สามารถเปลี่ยนไปทำงานอื่นได้(โดยจะอยู่ในอาชีพที่ได้กำหนดไว้)	83 (92.22)	7 (7.78)	90 (100.0)
5 ได้รับค่าแรงอย่างยุติธรรม	94 (100.0)	-	94 (100.0)
6 ได้รับสวัสดิการต่างๆ เช่นเดียวกับที่แรงไทยได้รับ เช่น ค่ารักษาพยาบาล	94 (100.0)	-	94 (100.0)
7 มีสุขภาพกายที่ดีขึ้น	94 (100.0)	-	94 (100.0)
8 มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	94 (100.0)	-	94 (100.0)

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า ผลกระทบจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวปี 2541ที่แรงงานส่วนใหญ่ได้รับคือ ไม่ต้องกลับไปเผชิญปัญหาต่างๆ ในประเทศพม่า ได้รับค่าแรงอย่างยุติธรรม ได้รับสวัสดิการต่างๆ เช่นเดียวกับที่แรงงานไทยได้รับ เช่น ค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น มีสุขภาพกายที่ดีขึ้น มีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน คิดเป็น100% รองลงมา

คือ ไม่ต้องคอยหลบซ่อนเจ้าหน้าที่เหมือนแรงงานที่ผิดกฎ หมาย คิดเป็นร้อยละ 95.35 อันดับที่สาม คือ มีที่พักอาศัยโดยไม่ต้องเร่ร่อน คิดเป็นร้อยละ 91.49 อันดับที่สี่ คือ สามารถเปลี่ยนไปทำงานอื่นได้ (โดยจะอยู่ในอาชีพที่ได้กำหนดไว้) คิดเป็นร้อยละ 92.22

4.2.2 กลุ่มแรงงานไทย

4.2.2.1 ลักษณะทางสังคม และเศรษฐกิจ ของแรงงานไทย

จากการสอบถามแรงงานไทยในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 85 คน พบว่า แรงงานไทยมีลักษณะทางสังคม และเศรษฐกิจ ดังนี้

ก ลักษณะทางสังคม

แรงงานไทยส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุระหว่าง 26 - 30 ปี ส่วนใหญ่สมรสแล้ว มีระดับการศึกษาอยู่ในช่วงประถมศึกษา (ตารางที่ 14, 15, 16, 17)

ข ลักษณะทางธุรกิจ

แรงงานไทยในกลุ่มตัวอย่างส่วนมากทำงานที่ร้านขายวัสดุก่อสร้าง ร้านอาหาร โดยค่าจ้างที่ได้รับส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 71 – 90 บาท / วัน หรือ 2,101 – 2,700 บาท / เดือน โดยนายจ้างจะจ่ายให้เป็นรายเดือน แรงงานเหล่านี้ได้รับสวัสดิการต่างๆ จากนายจ้าง เช่น ที่พัก ค่ารักษาพยาบาล อาหาร น้ำดื่ม / น้ำใช้ เป็นต้น (ตารางที่ 18, 19, 20, 21)

ตารางที่ 14 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	56	65.88
หญิง	29	34.12
รวม	85	100.00

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่า แรงงานไทยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 65.88 ส่วนแรงงานหญิง คิดเป็นร้อยละ 34.12

ตารางที่ 15 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

กลุ่มอายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	17	20.00
21 - 25 ปี	22	25.88
26 - 30 ปี	27	31.76
31 - 35 ปี	13	15.29
36 - 40 ปี	4	4.71
41 - 45 ปี	2	2.35
46 - 50 ปี	-	-
51 ปี ขึ้นไป	-	-
รวม	85	100.0

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่า แรงงานไทยส่วนใหญ่จะมีอายุอยู่ในช่วง 26 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.76 รองลงมา คือ 21 – 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.88 อันดับที่สาม คือ ต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 20 อันดับที่สี่ คือ 31 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.29 อันดับที่ห้า คือ 36 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.71 อันดับที่หก คือ 41 – 45 ปี ส่วนอายุในช่วง46 – 50 และ51 ปีขึ้นไปไม่มี

ตารางที่ 16 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	37	43.53
มัธยมศึกษาตอนต้น	32	37.65
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	16	18.82
อนุปริญญา / ปวส	-	-
ปริญญาตรีขึ้นไป	-	-
รวม	85	100.00

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่า แรงงานไทยส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ที่ระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 43.53 รองลงมา คือ มัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 37.65 อันดับที่สาม คือ มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. คิดเป็นร้อยละ 18.82 สำหรับระดับอนุปริญญา / ปวส. และปริญญาตรีขึ้นไป ไม่มี

ตารางที่ 17 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	30	35.29
สมรส	48	56.47
แยกกันอยู่	-	-
ม่าย / หย่าร้าง	7	8.24
รวม	85	100.0

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่า แรงงานส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 55.47 รองลงมา คือ สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 35.29 อันดับที่สาม คือ ม่าย / หย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 8.24

ตารางที่ 18 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประเภทกิจการที่ทำอยู่ปัจจุบัน

ประเภทกิจการ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกรรม	-	-
รับเหมาก่อสร้าง (กรรมกร)	10	11.76
ร้านอาหาร	31	36.47
ขายวัสดุก่อสร้าง	40	47.06
ค้าขาย (ลูกจ้างหน้าร้าน)	4	4.71
รวม	85	100.0

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่าแรงงานไทยส่วนใหญ่ทำงานเกี่ยวกับขายวัสดุก่อสร้าง คิดเป็นร้อยละ 47.06 รองลงมา คือ ร้านอาหาร คิดเป็นร้อยละ 36.47 อันดับที่สาม คือ กรรมกร คิดเป็นร้อยละ 11.76 อันดับที่สี่ คือ ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 4.17 สำหรับกิจการทางการเกษตรนั้นไม่มี

ตารางที่ 19 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามค่าจ้างที่ได้รับ

ค่าจ้าง	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า50 บาท/วัน หรือน้อยกว่า 1,500 บาท/เดือน	-	-
50 – 70 บาท/วัน หรือ 1,500 – 2,100 บาท/เดือน	30	35.29
71 – 90 บาท/วัน หรือ 2,101 – 2,700 บาท/เดือน	38	44.74
91 – 110 บาท/วัน หรือ 2,701 – 3,300 บาท/เดือน	7	8.24
111 – 130 บาท/วัน หรือ 3,301 – 3,900 บาท/เดือน	4	4.71
130 บาท/วัน หรือ 3,900 บาท/เดือน ขึ้นไป	6	7.06
รวม	85	100.00

จากตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่า แรงงานไทยส่วนใหญ่ได้รับค่าจ้างในอัตรา 71 – 90 บาท/วัน หรือ 2,101 – 2,700 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 44.74 รองลงมา คือ 50 – 70 บาท/วัน หรือ 1,500 – 2,100 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 35.29 อันดับที่สาม คือ 91 – 110 บาท/วัน หรือ 2,701 – 3,300 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 8.24 อันดับที่สี่ คือ 130 บาท/วัน หรือ 3,900 บาท/เดือน ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 7.06 และอันดับสุดท้าย คือ ต่ำกว่า50 บาท/วันหรือน้อยกว่า 1,500 บาท/เดือนไม่มี

ตารางที่ 20 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสวัสดิการที่ได้รับ

สวัสดิการ	จำนวน	ร้อยละ
ที่พัก	75	23.81
อาหาร	65	20.63
น้ำดื่ม / น้ำใช้	65	20.63
ยารักษาโรค	35	11.11
ค่ารักษาพยาบาล	75	23.81
เครื่องแต่งกายที่ใช้ในการทำงาน	-	-
รวม	315	100.0

จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่า แรงงานไทยส่วนใหญ่ได้รับสวัสดิการที่พัก และค่ารักษาพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 23.81 รองลงมา คือ อาหาร และน้ำดื่ม น้ำใช้ คิดเป็นร้อยละ 20.63 อันดับสุดท้าย คือ ยารักษาโรค คิดเป็นร้อยละ 11.11

ตารางที่ 21 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะงานที่ทำ

ลักษณะงาน	จำนวน	ร้อยละ
งานประจำ, จ่ายค่าจ้างเป็นรายวัน	-	-
งานประจำ, จ่ายค่าจ้างเป็นรายเดือน	75	88.24
งานชั่วคราว, จ่ายค่าจ้างเป็นรายวัน	10	11.76
งานชั่วคราว, จ่ายค่าจ้างแบบเหมาจ่าย	-	-
รวม	85	100.00

จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่า แรงงานส่วนใหญ่ทำงานประเภทที่เป็น งานประจำ, จ่ายค่าจ้างเป็นรายเดือน คิดเป็นร้อยละ 88.24 รองลงมา คือ งานชั่วคราว, จ่ายค่าจ้างเป็นรายวัน คิดเป็นร้อยละ 11.76 นอกนั้นแรงงานไทยไม่ได้ทำ

4.2.2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการมีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

แรงงานไทยส่วนใหญ่ เห็นว่า ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการมีแรงงานพม่าเข้าทำงานในกิจการต่างๆ ในเขตอำเภอเมือง คือ การที่แรงงานไทยมีอำนาจในการต่อรองกับนายจ้างน้อยลง มีผู้ประกอบการหลายรายลดการจ้างแรงงานไทย และการที่แรงงานผิดกฎหมายลักลอบเข้ามาและยังไม่มีงานทำอาจก่อให้เกิดปัญหา เช่น การปล้น จี้ ฆ่าชิงทรัพย์ได้ เป็นต้น (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อแรงงานไทยจากการที่มีแรงงานพม่าเข้ามาทำงานในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผลกระทบจากการมีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	ใช่	ไม่ใช่	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. นายจ้างลดการจ้างแรงงานไทย	82 (96.47)	3 (3.53)	85 (100.0)
2. แรงงานไทยมีอำนาจในการต่อรองกับนายจ้างน้อยลง	85 (100.0)	-	85 (100.0)
3. แรงงานพม่าทำให้นโยบายการกำหนดอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำไม่บรรลุเป้าหมาย	80 (94.12)	5 (5.88)	85 (100.0)
4. แรงงานพม่าเข้ามาแย่งงานแรงงานไทย	72 (84.71)	13 (15.29)	85 (100.0)
5. มีปัญหาด้านการสื่อสารกับแรงงานพม่า	7 (8.24)	78 (91.76)	85 (100.0)
6. จำนวนเด็กไร้สัญชาติจะเพิ่มขึ้นหากมีการแต่งงานระหว่างแรงงานไทยกับแรงงานพม่า	58 (68.24)	27 (31.76)	85 (100.0)
7. แรงงานพม่าอาจนำโรคระบาดบางชนิดมาสู่แรงงานไทยและคนรอบข้าง	61 (71.76)	24 (28.24)	85 (100.0)
8. แรงงานที่เคยไปรับการรักษาในโรงพยาบาลมีจำนวนลดลงเมื่อมีแรงงานพม่าเข้าไปใช้บริการเช่นกัน	10 (11.76)	75 (88.24)	85 (100.0)

ผลกระทบจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวปี 2541 มาปฏิบัติในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	ใช่	ไม่ใช่	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
9. แรงงานพม่าบางคนอาจมีส่วนเพิ่มปัญหายาเสพติด	67 (78.82)	18 (21.18)	85 (100.0)
10. แรงงานพม่ามีนิสัยลักเล็กขโมยน้อย	22 (25.88)	63 (74.12)	85 (100.0)
11. แรงงานที่ผิดกฎหมายที่ยังคงไม่มีงานทำเมื่อเข้ามาในประเทศอาจก่อให้เกิดปัญหา เช่น การปล้น จี้ ปัญหาอาชญากรรม	81 (95.29)	4 (4.71)	85 (100.0)
12. ความหวาดระแวง ในพฤติกรรมของแรงงานพม่า	61 (71.71)	24 (28.24)	85 (100.0)

จากตารางที่ 22 แสดงให้เห็นว่า ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับแรงงานไทยมากที่สุด คือ แรงงานไทยมีอำนาจในการต่อรองกับนายจ้างน้อยลง คิดเป็น 100% รองลงมา คือ นายจ้างลดการจ้างแรงงานไทย คิดเป็นร้อยละ 96.47 อันดับที่สาม คือ แรงงานที่ผิดกฎหมายที่ยังคงไม่มีงานทำเมื่อเข้ามาในประเทศอาจก่อให้เกิดปัญหา เช่น การปล้นจี้ ปัญหาอาชญากรรม คิดเป็นร้อยละ 95.29 อันดับที่สี่ คือ แรงงานพม่าทำให้นโยบายการกำหนดอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำไม่บรรลุเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 94.12 อันดับที่ห้า คือ แรงงานพม่าเข้ามาแย่งงานแรงงานไทย คิดเป็นร้อยละ 84.71 อันดับที่หก คือ แรงงานพม่าบางคนอาจมีส่วนเพิ่มปัญหายาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 78.82 อันดับที่เจ็ด คือ แรงงานพม่าอาจนำโรคระบาดบางชนิดมาสู่แรงงานไทยและคนรอบข้าง และแรงงานไทยเกิดความหวาดระแวงในพฤติกรรมของแรงงานพม่า คิดเป็นร้อยละ 71.76 อันดับที่แปด คือ จำนวนเด็กไร้สัญชาติจะเพิ่มขึ้นหากมีการแต่งงานระหว่างแรงงานไทยกับแรงงานพม่า ร้อยละ 68.24 อันดับที่เก้า คือ แรงงานพม่ามีนิสัยลักเล็กขโมยน้อย คิดเป็นร้อยละ 25.88 อันดับที่สิบ คือ แรงงานที่เคยไปรับการรักษาในโรงพยาบาลมีจำนวนลดลงเมื่อมีแรงงานพม่าเข้าไปใช้บริการเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 11.76 อันดับสุดท้าย คือ มีปัญหาด้านการสื่อสารกับแรงงานพม่า คิดเป็นร้อยละ 8.24

4.2.2.3 ความเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวปี 2541 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

จากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวปี 2541 มาปฏิบัติ ส่งผลกระทบต่อ

แรงงานไทยหลายประการด้วยกัน โดยส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการเกิดชุมชนแออัด ในบริเวณที่แรงงานไทยพักอาศัยอยู่ และการที่มีประชาชนหนาแน่นเกินไปส่งผลเสียต่อสุขภาพจิต และสุขภาพกาย เช่น แรงงานไทยอาจติดโรคบางชนิดจากแรงงานพม่า เช่น โรคเท้าช้าง เป็นต้น (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามผลกระทบจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวปี 2541 มาปฏิบัติในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผลกระทบจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวปี 2541 มาปฏิบัติในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	ใช่	ไม่ใช่	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. แรงงานไทยยังคงว่างงานอยู่	74 (87.06)	11 (12.94)	85 (100.0)
2. เมื่อแรงงานไทยและแรงงานพม่าสมัครงานในตำแหน่งงานเดียวกัน นายจ้างเลือกแรงงานพม่า	64 (75.29)	21 (24.71)	85 (100.0)
3. ในนโยบายได้ระบุให้แต่ละกิจการที่มีแรงงานต่างด้าวทำอยู่ จะต้องมีแรงงานไทยอยู่มากกว่า ทำให้แรงงานมีอำนาจในการต่อรองกับนายจ้างเพิ่มขึ้น	79 (92.94)	6 (7.06)	85 (100.0)
4. แรงงานพม่าทำให้เกิดชุมชนแออัดในบริเวณที่ท่านพักอาศัยอยู่	85 (100.00)		85 (100.0)
5. การที่มีประชากรหนาแน่นเกินไปในที่ที่ท่านอาศัยอนยู่อาจส่งผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกาย	85 (100.00)		85 (100.0)
6. แรงงานไทยอาจติดโรคบางชนิดจากแรงงานต่างด้าวเพราะอยู่ในบริเวณใกล้กัน เช่น โรคเท้าช้าง	59 (69.41)	26 (30.59)	85 (100.0)
7. ปัญหาเด็กไร้สัญชาติยังคงมีอยู่เรื่อย ๆ	69 (81.18)	16 (18.82)	85 (100.0)

ผลกระทบจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวปี 2541 มาปฏิบัติในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	ใช่	ไม่ใช่	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
8. เด็กไร้สัญชาติเมื่อโตขึ้น อาจก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆได้	74 (87.06)	11 (12.94)	85 (100.0)
9. แรงงานที่ผิดกฎหมายแอบแฝงเข้ามาทำงานกับแรงงานที่ถูกกฎหมาย	85 (100.0)	-	85 (100.0)
10. การจับกุมแรงงานที่ผิดกฎหมายอาจเป็นไปได้ยากแม้ว่าแรงงานนั้นจะเป็นแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย	81 (96.81)	4 (4.71)	85 (100.0)
11. การจับกุม และส่งแรงงานพม่ากลับสู่ประเทศเดิมเมื่อทำผิด อาจทำให้เกิดปัญหาระหว่างประเทศได้	14 (16.47)	71 (83.53)	85 (100.0)
12. แรงงานพม่าอาจรวมตัวร่วมกันต่อต้านรัฐบาลพม่าโดยใช้พื้นที่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นที่ตั้ง ทำให้เกิดปัญหาระหว่างประเทศได้	16 (18.82)	69 (81.18)	85 (100.0)

จากตารางที่ 23 แสดงให้เห็นได้ว่า ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อแรงงานไทยจากกการนำนโยบายผ่อนผันการนำแรงงานต่างด้าว2541 มาปฏิบัติ มากที่สุด คือ มีแรงงานที่ผิดกฎหมายแอบแฝงเข้ามาทำงานกับแรงงานที่ถูกกฎหมาย แรงงานพม่าทำให้เกิดชุมชนแออัดในบริเวณที่ท่านพักอาศัยอยู่ และการที่มีประชากรหนาแน่นเกินไปในที่ที่ท่านอาศัยอยู่อาจส่งผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกาย คิดเป็น 100% รองลงมา คือ การจับกุมแรงงานที่ทำผิดกฎหมาย อาจเป็นไปได้ยากแม้ว่าแรงงานนั้นจะเป็นแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย คิดเป็นร้อยละ 96.81 อันดับที่สาม คือ นโยบายได้ระบุให้แต่ละกิจการที่มีแรงงานต่างด้าวทำอยู่ จะต้องมีแรงงานไทยอยู่มากกว่า ทำให้แรงงานมีอำนาจในการต่อรองกับนายจ้างเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 92.94 อันดับที่สี่ คือ เด็กไร้สัญชาติเมื่อโตขึ้น อาจก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆได้ คิดเป็นร้อยละ 90.59 อันดับที่ห้า คือ แรงงานไทยยังคงว่างานอยู่ คิดเป็นร้อยละ 87.06 อันดับที่หก คือ ปัญหาของเด็กไร้สัญชาติยังคงมีอยู่เรื่อยๆ ร้อยละ 81.18 อันดับที่เจ็ด คือ เมื่อแรงงานไทย และแรงงานพม่าสมัครงานในตำแหน่งงานเดียวกัน นายจ้างเลือกแรงงานพม่า คิดเป็นร้อยละ 75.29 อันดับที่แปด คือ แรงงาน

ไทยอาจติดโรคบางชนิดจากแรงงานต่างด้าวเพราะอยู่ในบริเวณใกล้กัน เช่น โรคเท้าช้าง คิดเป็นร้อยละ 69.41 อันดับที่เก้า คือ แรงงานพม่าอาจรวมตัวร่วมกันต่อต้านรัฐบาลพม่าโดยใช้พื้นที่ประเทศไทยเป็นที่ตั้ง ทำให้เกิดปัญหาระหว่างประเทศได้ คิดเป็นร้อยละ 18.82 อันดับสุดท้าย คือ การจับกุม และส่งกลับแรงงานพม่าเมื่อทำผิดสู่ประเทศเดิมอาจทำให้ให้เกิดปัญหาระหว่างประเทศได้ คิดเป็นร้อยละ 16.47

4.2.3 กลุ่มประชาชนทั่วไป

4.2.3.1 ลักษณะทางสังคม และเศรษฐกิจ ของประชาชนทั่วไป

จากการสอบถามประชาชนในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 94 คน ที่อยู่ในชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีลักษณะทางสังคม และเศรษฐกิจ ดังนี้

ก ลักษณะทางสังคม

ประชาชนส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุระหว่าง 31 – 35 ปี ส่วนใหญ่มีกิจการเป็นของตนเอง และรับราชการ (ตารางที่ 24, 25, 26)

ตารางที่ 24 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	55	58.51
หญิง	39	41.49
รวม	94	100.00

จากตารางที่ 24 แสดงให้เห็นว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 58.51 ส่วนเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 41.49

ตารางที่ 25 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

กลุ่มอายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	4	4.26
21 - 25 ปี	18	19.15
26 - 30 ปี	12	12.77
31 - 35 ปี	19	20.21
36 - 40 ปี	16	17.02
41 - 45 ปี	13	13.83
46 – 50 ปี	6	6.38
51 ปี ขึ้นไป	6	6.38
รวม	94	100.0

จากตารางที่ 25 แสดงให้เห็นว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 31 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.21 รองลงมา คือ 21 – 25 ปี ร้อยละ 19.15 อันดับที่สาม คือ 36 – 40 ปี ร้อยละ 17.02 อันดับที่สี่ คือ 41 – 45 ปี ร้อยละ 13.83 อันดับที่ห้า คือ 26 – 30 ปี ร้อยละ12.77 ต่อมา 46 – 50 ปี ร้อยละ6.38 51 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 6.38 และอันดับสุดท้าย คือ ต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.26

ตารางที่ 26 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประเภทกิจการ

ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
มีกิจการเป็นของตัวเอง	36	40.01
รับราชการ		
- ลูกจ้างส่วนราชการ	5	5.75
- ครู / อาจารย์	5	5.75
- ไปรษณีย์	4	4.60
- เภสัชกร	2	2.30
- เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	5	5.75
- บรรณารักษ์	2	2.30
เกษตรกร / ทำไร่ทำสวน	2	2.30
อื่น ๆ		
- รับจ้างทั่วไป	5	5.75
- มัคคุเทศก์	2	2.30
- พนักงานโรงแรม	3	3.45
- ธนาคาร	4	4.60
- องค์การโทรศัพท์	3	3.45
- เรียนหนังสือ	9	10.34
- ไม่ได้ทำงาน	7	8.05
รวม	94	100.00

จากตารางที่ 26 แสดงให้เห็นว่า อาชีพของประชาชนส่วนใหญ่ คือ มีกิจการเป็นของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 40.01 รองลงมา คือ รับราชการ โดยแบ่งตามอาชีพ คือ ลูกจ้างส่วนราชการ ครู / อาจารย์ ไปรษณีย์ เภสัชกร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข บรรณารักษ์ คิดเป็นร้อยละ 28.41 อันดับที่สาม คือ เรียนหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 10.34 อันดับที่สี่ คือ ไม่ได้ทำงาน คิดเป็นร้อยละ 8.05 อันดับที่ห้า คือ รับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 5.75 อันดับที่หก คือ ธนาคาร คิดเป็นร้อยละ 4.26 อันดับที่เจ็ด คือ พนักงานโรงแรม คิดเป็นร้อยละ 3.19 และพนักงานองค์การโทรศัพท์ คิดเป็นร้อยละ 3.19 อันดับที่แปด คือ เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ. 2.30 และมัคคุเทศน์ คิดเป็นร้อยละ2.30

4.2.3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวปี2541 ที่มีต่อชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อประชาชน ในชุมชนเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอนส่วนใหญ่ คือ การมีแรงงานผิดกฎหมายเข้ามาอยู่รวมกับแรงงานที่ถูกกฎหมาย ทำให้บริเวณที่ประชาชนอาศัยอยู่มีประชากรหนาแน่นเกินไป ส่งผลเสียต่อสุขภาพจิต และสุขภาพกาย และเกิดชุมชนแออัด ในส่วนของนโยบายที่มีผลบังคับให้นายจ้างต้องจากแรงงานไทย และแรงงานพม่าในอัตราส่วนที่เท่ากันในความคิดเห็นของประชาชนนั้น พบว่า แรงงานไทยมีอำนาจในการต่อรองเพิ่มขึ้น (ตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นหลังจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวปี 2541 มาปฏิบัติ

ผลกระทบจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวปี 2541 มาปฏิบัติในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	ใช่	ไม่ใช่	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. แรงงานไทยยังคงว่างงานอยู่	76 (80.85)	18 (19.15)	94 (100.0)
2. เมื่อแรงงานไทยและแรงงานพม่าสมัครงานในตำแหน่งงานเดียวกัน นายจ้างเลือกแรงงานพม่า	66 (70.21)	28 (29.79)	94 (100.0)
3. ในนโยบายได้ระบุให้แต่ละกิจการที่มีแรงงานต่างด้าวทำอยู่ จะต้องมีแรงงานไทยอยู่มากกว่า ทำให้แรงงานมีอำนาจในการต่อรองกับนายจ้างเพิ่มขึ้น	88 (94.62)	6 (6.38)	94 (100.0)
4. แรงงานพม่าทำให้เกิดชุมชนแออัดในบริเวณที่ท่านพักอาศัยอยู่	91 (96.81)	3 (3.19)	94 (100.0)
5. การที่มีประชากรหนาแน่นเกินไปในที่ที่ท่านอาศัยอยู่อาจส่งผลเสียต่อสุขภาพจิต	94 (100.0)	-	94 (100.0)
6. แรงงานไทยอาจติดโรคบางชนิดจากแรงงานต่างด้าวเพราะอยู่ในบริเวณใกล้กัน เช่น โรคเท้าช้าง	70 (81.40)	16 (18.60)-	86 (100.0)

ผลกระทบจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวปี 2541 มาปฏิบัติในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	ใช่	ไม่ใช่	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
7. ปัญหาเด็กไร้สัญชาติยังคงมีอยู่เรื่อย ๆ	83 (89.36)	5 (5.68)	88 (100.0)
8. เด็กไร้สัญชาติเมื่อโตขึ้น อาจก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆได้	84 (94.32)	10 (10.64)	94 (100.0)
9. มีแรงงานที่ผิดกฎหมายแอบแฝงเข้ามาทำ งานกับแรงงานที่ถูกกฎหมาย	94 (100.0)	-	94 (100.0)
10. การจับกุมแรงงานที่ทำผิดกฎหมาย อาจเป็น ไปได้ยากแม้ว่าแรงงานนั้นจะเป็นแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย	85 (90.43)	9 (9.57)	94 (100.0)
11. การจับกุม และส่งแรงงานพม่ากลับสู่ประเทศเดิมเมื่อทำผิด อาจทำให้เกิดปัญหาระหว่างประเทศได้	59 (62.77)	35 (37.23)	94 (100.0)
12. แรงงานพม่าอาจรวมตัวร่วมกันต่อต้านรัฐบาลพม่าโดยใช้พื้นที่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นที่ตั้ง ทำให้เกิดปัญหาระหว่างประเทศได้	56 (64.37)	31 (35.63)	87 (100.0)

จากตารางที่ 27 แสดงให้เห็นว่า ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวปี 2541มาปฏิบัติ คือ การที่มีแรงงานผิดกฎหมายแอบแฝงเข้ามาทำงานกับแรงงานที่ถูกฎหมาย และการที่มีประชากรหนาแน่นเกินไปในที่ที่ท่านอาศัยอยู่ อาจส่งผลเสียต่อสุขภาพจิต คิดเป็น 100% รองลงมา คือ แรงงานเหล่านี้ทำให้เกิดชุมชนแออัดในบริเวณที่ท่านอาศัยอยู่ ร้อยละ 96.81 จากเนื้อหาของนโยบายที่ให้แรงงานไทยทำงานในแต่ละกิจการด้วยอัตราส่วนที่มากกว่าแรงงานพม่า ทำให้แรงงานมีอำนาจต่อรองกับนายจ้างเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 94.62 อันดับที่สี่ ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากเด็กไร้สัญชาติ ร้อยละ 94.32 อันดับที่ห้า คือ แม้ว่าการขึ้นทะเบียนให้เป็นแรงงานที่ถูกกฎหมายจะมีหลักฐานแสดงถึงสถานะของแรงงานต่างด้าว แต่เมื่อแรงงานเหล่านี้ทำผิดกฎหมาย การจับกุมก็อาจเป็นไปได้ยากเช่นเดียวกับแรงงานที่ผิดกฎหมาย คิดเป็นร้อยละ 90.43 อันดับที่หก คือ ปัญหาของเด็กไร้สัญชาติยังคงมีอยู่ ร้อยละ 94.32

อันดับที่เจ็ด คือ แรงงานไทยอาจติดโรคบางชนิดจากแรงงานต่างด้าวเพราะอยู่ในบริเวณเดียวกัน เช่น โรคเท้าช้าง ร้อยละ 81.40 อันดับที่แปด คือ แรงงานไทยยังคงว่างงานอยู่ 80.85 อันดับที่เก้า คือ เมื่อแรงงานไทย และแรงงานพม่าสมัครงานในตำแหน่งงานเดียวกัน นายจ้างเลือกแรงงานพม่า คิดเป็นร้อยละ 70.21 อันดับที่สิบ คือ แรงงานพม่าอาจรวมตัวร่วมกันต่อต้านรัฐบาลพม่าโดยใช้พื้นที่ประเทศเป็นที่ตั้งทำให้เกิดปัญ หาระหว่างประเทศได้ คิดเป็นร้อยละ 64.37 อันดับสุดท้าย คือ การจับกุม และส่งกลับแรงงานพม่าเมื่อทำผิดสู่ประเทศเดิมอาจทำให้เกิดปัญหาระหว่างประเทศได้ คิดเป็นร้อยละ 62.77

4.3 การทดสอบสมมติฐาน

จากการศึกษาเรื่อง ผลกระทบจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวปี 2541 มาปฏิบัติในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้ศึกษาได้ตั้งสมมติฐานไว้ 4 ข้อ ซึ่งจะได้ทำการพิสูจน์ตามลำดับต่อไปนี้

<u>สมมติฐานข้อ 1</u> นายจ้างยังคงต้องการแรงงานต่างด้าวอยู่ เพราะกิจการส่วนใหญ่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นกิจการประเภทงานกรรมกร ซึ่งแรงงานไทยไม่นิยมทำ

ผู้ศึกษาได้ใช้ผลจากการสัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ ประธานหอการค้า และผู้ประกอบการ และใช้ตารางเปรียบเทียบระหว่างคุณสมบัติของแรงงานพม่า กับแรงงานไทย เป็นตัวชี้วัดของสมมติฐานข้อนี้ ซึ่งพบว่า ผู้ประกอบการยังคงต้องการให้แรงงานพม่าเข้าทำงานในกิจการของตน เนื่องจากกิจการส่วนใหญ่เป็นกิจการประเภทงานกรรมกร ที่ไม่จำเป็นต้องใช้ฝีมือมากนัก เช่น กิจการก่อสร้าง ขายวัสดุก่อสร้าง หรือแม้แต่กิจการร้านอาหาร โดยสัดส่วนของคำตอบในเชิงสนับสนุนคิดเป็นสัดส่วน 10 : 12 นอกจากนี้ ผู้ศึกษายังอาศัยเกณฑ์ในการตัดสินจากจำนวนของผู้ประกอบการจำนวน 5 ท่าน ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของแรงงานที่ตรงกับความต้องการของตน โดยพบว่า ผู้ประกอบการทั้งหมดยังคงต้องการแรงงานพม่าเนื่องมาจากแรงงานพม่าหาง่าย ราคาถูก ขยัน และอดทน ไม่เกี่ยงงาน ไม่เรียกร้องสวัสดิการ และไม่หยุดงานบ่อย ส่วนแรงงานไทยนั้นหายาก ราคาแพง ไม่อดทน ไม่ชอบงานสกปรก มักเรียกร้องสวัสดิการและหยุดงานบ่อย ซึ่งจากการที่แรงงานหาง่ายนั้น เนื่องมาจากเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีพรมแดนติดต่อกับประเทศพม่า และจากสภาพปัญหาภายในประเทศพม่า ทั้งการสู้รบที่ยังคงมีอยู่ตลอดเวลา ความล้มเหลวจากการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจของรัฐบาล การ

หลบหนีการถูกเกณฑ์ให้ไปเป็นทหาร ความอดอยาก ความยากจน บวกกับ สภาพทางเศรษฐกิจที่ดีกว่าในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน การขยายตัวในด้านบริการต่างๆ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามา การก่อสร้างที่พักอาศัย เช่น โรงแรม เกสเฮ้าส์ การขยายตัวของธุรกิจหลายประเภท โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการก่อสร้าง การขายวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการก่อสร้าง การเพิ่มบริการในกิจการร้านอาหาร และโรงงานแปรรูปต่างๆ แรงงานจึงเป็นสิ่งสำคัญในการผลักดันให้สิ่งเหล่านี้เกิดเป็นรูปธรรมขึ้นมาได้ แต่เนื่องจากกิจการส่วนใหญ่เหล่านี้เป็นกิจการประเภทกรรมกร ซึ่งโดยปกติแรงงานไทยจะไม่นิยมทำ เพราะเป็นงานที่ต้องใช้แรงงานมาก เป็นงานสกปรก สำหรับแรงงานไทยบางส่วนที่ทำงานอยู่ในกิจการเหล่านี้ก็มักจะมีปัญหากับนายจ้างอยู่เสมอๆ ไม่ว่าจะเป็นการหยุดงานบ่อย ซึ่งในส่วนนี้ เป็นที่ทราบกันดีว่าประเทศไทยมีวันหยุดสำคัญต่างๆ เป็นจำนวนมาก อีกทั้ง แรงงานส่วนใหญ่จะมาจากภาคเกษตรกรรม ซึ่งเมื่อถึงฤดูทำนา แรงงานส่วนใหญ่จะมาจากภาคเกษตรกรรม ซึ่งเมื่อถึงฤดูทำนา แรงงานก็จะขอลางานกลับไปทำนาที่บ้านของตน ทำให้เกิดภาวะขาดแคลนแรงงาน นอกจากนี้ ปัญหาที่นายได้ประสบกับแรงงานไทย คือ การเกี่ยงงาน เมื่อเจองานหนัก งานสกปรก แรงงานมักไม่ค่อยทำ ไม่อดทน ไม่รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน อีกทั้งยังเรียกร้องให้นายจ้าง จัดสวัสดิการต่างๆ ให้เพียงพอกับความต้องการของตน รวมถึงการจ่ายค่าแรงตามที่กฎหมายแรงงานได้กำหนดไว้ด้วย ขณะที่แรงงานไทยทำงานได้ไม่เต็มที่แต่ยังเรียกร้องเอาผลประโยชน์ต่างๆ ทำให้นายจ้างเกิดความเบื่อหน่ายและไม่ต้องการจ้างแรงงานไทยอีก โดยเฉพาะในช่วงที่เศรษฐกิจตกต่ำ การลดต้นทุนการผลิตมีความจำเป็นอย่างมากต่อนายจ้าง เพราะหากต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตก็จะมีราคาสูงตาม ทำให้ผู้บริโภคได้รับความเดือดร้อน และอาจจะหันไปบริโภคผลผลิตของนายจ้างรายอื่น ที่มีราคาผลผลิตที่ต่ำกว่าเนื่องมาจากราคาต้นทุนในการผลิตต่ำกว่า

ผลการทดสอบสมมติฐาน ดังกล่าว สรุปได้ว่า ผู้ประกอบการยังคงต้องการใช้แรงงานพม่าอยู่ เนื่องมาจากงานส่วนใหญ่เป็นกิจการประเภทงานกรรมกร ที่เป็นงานหนัก หรือสกปรก ซึ่งแรงงานไทยไม่นิยม ซึ่งจากการสัมภาษณ์ปรากฏว่า 10 ใน 12 ท่าน ให้การสนับสนุนในเรื่องนี้ จึงถือว่าสมมติฐานข้อนี้เป็นที่ยอมรับ

<u>สมมติฐานข้อ 2</u> การอพยพเข้ามาทำงานของแรงงานเหล่านี้ น่าจะมาจากปัจจัยผลักดันภายในประเทศที่แรงงานต่างด้าวจะต้องเผชิญ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางการเมือง หรือทางเศรษฐกิจ และปัจจัยดึงดูดจากประเทศไทย ในเรื่องของสภาวะเศรษฐกิจที่ดีกว่า

ผู้ศึกษาได้ใช้ผลจากแบบสอบถามของแรงงานพม่า เกี่ยวกับปัจจัยผลักดันภายในประเทศพม่า และปัจจัยดึงดูดในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่เป็นเหตุให้แรงงานพม่าเข้ามา

ขายแรงงานในเขตพื้นที่นี้ เป็นตัวชี้วัด โดยอยู่ในรูปของตารางด้านล่าง และอาศัยเกณฑ์ในการตัดสินจากจำนวนคำตอบที่เห็นด้วย หรือคำตอบในเชิงสนับสนุนของแรงงานพม่าจำนวน 94 คน ดังปรากฏผลในตารางด้านล่าง

ตารางที่ 28 ปัจจัยผลักดันภายในประเทศพม่า

ปัจจัยผลักดัน	ใช่	ร้อยละ
	จำนวนคน	
1. ต้องการความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	94	100.0
2. การสู้รบภายในประเทศพม่าที่ยังคงคุกรุ่นอยู่ตลอดเวลา	71	75.53
3. หลบหนีการถูกเกณฑ์ไปเป็นลูกหาบของพวกทหาร	60	63.83
4. การถูกกดขี่ทางการเมือง	65	69.15
5. หนีความอดอยาก	82	87.23
6. มีญาติ เพื่อน ชักชวนให้มาทำงาน	38	40.43

ตารางที่ 29 ปัจจัยดึงดูดในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ปัจจัยดึงดูด	ใช่	ร้อยละ
	จำนวนคน	
1. การมีพรมแดนติดต่อกัน	85	90.43
2. ความต้องการแรงงานของนายจ้างในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน อันเนื่องมาจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว	48	51.06
3. กฎหมายและนโยบายเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวของไทยยังคงมีช่องว่างและเจ้าหน้าที่บางคนยังปฏิบัติหน้าที่ไม่เหมาะสม	30	40.0

ปัจจัยดึงดูด	ใช่	ร้อยละ
	จำนวนคน	
4. คนไทยมีความเอื้อเฟื้อ โอบอ้อมอารี	87	92.55
5. การดำเนินชีวิตของแรงงานพม่า และคนไทยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีความคล้ายคลึงกัน	42	44.68

ซึ่งผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 28 และตารางที่ 29 สรุปได้ว่า ปัจจัยผลักดัน ไม่ว่าจะเป็นความต้องการมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น การหนีความอดอยาก การสู้รบที่เกิดขึ้นภายในประเทศพม่าเกือบตลอดเวลา บวกกับปัจจัยดึงดูด เช่น ความโอบอ้อม อารี ของคนไทย การมีพรมแดนติดต่อกัน ความต้องการแรงงานของนายจ้างในกิจการต่างๆ อันเนื่องมาจากการขยายตัวทางธุรกิจ ต่างก็เป็นตัวแปรสำคัญที่มีส่วนทำให้แรงงานพม่าอพยพเข้ามาทำงานในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอนทั้งสิ้น

แสดงให้เห็นว่า ทั้งปัจจัยผลักดัน และปัจจัยดึงดูด ต่างก็มีส่วนทำให้แรงงานพม่าเดินทางเข้ามาขายแรงงานในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งผลของการหาค่าร้อยละที่ได้จากคำตอบในเชิงสนับสนุนในส่วนของปัจจัยผลักดัน คิดเป็นร้อยละ 83.33 และส่วนของปัจจัยดึงดูดคิดเป็นร้อยละ 60 จึงถือว่าสมมติฐานข้อนี้เป็นที่ยอมรับ

<u>สมมติฐานข้อ 3</u> ประชาชน และแรงงานไทยได้รับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง จากการมีแรงงานต่างด้าวในเขต อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผู้ศึกษาได้นำผลจากการสัมภาษณ์ และผลจากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ แรงงานพม่า แรงงานไทย และประชาชนทั่วไป เกี่ยวกับผลกระทบจากการนำนโยบายผ่อนผันมาปฏิบัติในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอนมาเป็นตัวชี้วัด และอาศัยเกณฑ์ในการตัดสินใจจากคำตอบในเชิงสนับสนุน โดยอยู่ในรูปของร้อยละ นอกจากนั้น ในส่วนของการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับผลกระทบทางความมั่นคง ผู้ศึกษาได้นำเอาแนวคิดความมั่นคงของชาติมาเป็นตัวชี้วัด เพื่อให้ผลการพิสูจน์สมมติฐานมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และอาศัยเกณฑ์ในการตัดสินจากคำตอบในเชิงสนับสนุนของแบบสอบถามซึ่งปรากฏผลดังนี้

ผลกระทบที่มีต่อแรงงานพม่า

ตารางที่ 30 ผลกระทบจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวมาปฏิบัติ

ผลกระทบจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวมาปฏิบัติในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	ใช่ จำนวนคน	ร้อยละ
1. ไม่ต้องกลับไปเผชิญปัญหาต่างๆ ในประเทศพม่า	94	100.0
2. มีที่พักอาศัยโดยไม่ต้องเร่ร่อน	86	91.49
3. ไม่ต้องคอยหลบซ่อนเจ้าหน้าที่เหมือนแรงงานที่ผิดกฎหมาย	82	95.35
4. สามารถเปลี่ยนไปทำงานอื่นได้ (โดยจะอยู่ในอาชีพที่ได้กำหนดไว้)	83	92.22
5. ได้รับค่าแรงอย่างยุติธรรม	94	100.0
6. ได้รับสวัสดิการต่างๆ เช่นเดียวกับที่แรงงานไทยได้รับ เช่น ค่ารักษาพยาบาล	94	100.0
7. มีสุขภาพกายที่ดีขึ้น	94	100.0
8. มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	94	100.0

ผลกระทบที่มีต่อแรงงานไทย

ตารางที่ 31 ผลกระทบจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวมาปฏิบัติ

ผลกระทบจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวปี 2541 มาปฏิบัติ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	ใช่ จำนวนคน	ร้อยละ
1. แรงงานไทยยังคงว่างงานอยู่	74	87.06
2. เมื่อแรงงานไทยและแรงงานพม่าสมัครงานในตำแหน่งงานเดียวกัน นายจ้างเลือกแรงงานพม่า	64	75.29

ผลกระทบจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวปี 2541 มาปฏิบัติ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	ใช่ จำนวนคน	ร้อยละ
3. ในนโยบายได้ระบุให้แต่ละกิจการที่มีแรงงานต่างด้าวทำอยู่ จะต้องมีแรงงานไทยอยู่มากกว่า ทำให้แรงงานมีอำนาจในการต่อรองกับนายจ้างเพิ่มขึ้น	79 85	92.94 100.0
4. แรงงานพม่าทำให้เกิดชุมชนแออัดในบริเวณที่ท่านพักอาศัยอยู่	85	100.0
5. การที่มีประชากรหนาแน่นเกินไปในที่ที่ท่านอาศัยอยู่อาจส่งผลเสียต่อสุขภาพจิต และสุขภาพกาย	85	100.0
6. แรงงานไทยอาจติดโรคบางชนิดจากแรงงานต่างด้าว เพราะอยู่ในบริเวณใกล้กัน เช่น โรคเท้าช้าง	59	69.41
7. ปัญหาเด็กไร้สัญชาติยังคงมีอยู่เรื่อย ๆ	69	81.18
8. เด็กไร้สัญชาติเมื่อโตขึ้น อาจก่อให้เกิดปัญหาต่างๆได้	77	90.59
9. มีแรงงานที่ผิดกฎหมายแอบแฝงเข้ามาทำงานกับแรงงานที่ถูกกฎหมาย	85	100.0
10. การจับกุมแรงงานที่ทำผิดกฎหมาย อาจเป็นไปได้ยากแม้ว่าแรงงานนั้นจะเป็นแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย	81	96.81
11. การจับกุม และส่งแรงงานพม่ากลับสู่ประเทศเดิมเมื่อทำผิด อาจทำให้เกิดปัญหาระหว่างประเทศได้	14	16.47
12. แรงงานพม่าอาจรวมตัวร่วมกันต่อต้านรัฐบาลพม่าโดยใช้พื้นที่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นที่ตั้ง ทำให้เกิดปัญหาระหว่างประเทศได้	16	18.82

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ผลกระทบที่มีต่อประชาชนทั่วไป

ตารางที่ 32 ผลกระทบจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวมาปฏิบัติ

ผลกระทบจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวปี 2541 มาปฏิบัติ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	ใช่ จำนวนคน	ร้อยละ
1. งานไทยยังคงว่างงานอยู่	76	80.85
2. เมื่อแรงงานไทยและแรงงานพม่าสมัครงานในตำแหน่งงานเดียวกัน นายจ้างเลือกแรงงานพม่า	66	70.21
3. ในนโยบายได้ระบุให้แต่ละกิจการที่มีแรงงานต่างด้าวทำอยู่ จะต้องมีแรงงานไทยอยู่มากกว่า ทำให้แรงงานมีอำนาจในการต่อรองกับนายจ้างเพิ่มขึ้น	88	94.62
4. แรงงานพม่าทำให้เกิดชุมชนแออัดในบริเวณที่ท่านพักอาศัยอยู่	91	96.81
5. การที่มีประชากรหนาแน่นเกินไปในที่ที่ท่านอาศัยอยู่อาจส่งผลเสียต่อสุขภาพจิต และสุขภาพกาย	94	100.0
6. แรงงานไทยอาจติดโรคบางชนิดจากแรงงานต่างด้าว เพราะอยู่ในบริเวณใกล้กัน เช่น โรคเท้าช้าง	70	81.40
7. ปัญหาเด็กไร้สัญชาติยังคงมีอยู่เรื่อย ๆ	83	89.36
8. เด็กไร้สัญชาติเมื่อโตขึ้น อาจก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ได้	84	94.32
9. มีแรงงานที่ผิดกฎหมายแอบแฝงเข้ามาทำงานกับแรงงานที่ถูกกฎหมาย	94	100.0
10. การจับกุมแรงงานที่ทำผิดกฎหมาย อาจเป็นไปได้ยากแม้ว่าแรงงานนั้นจะเป็นแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย	85	90.43
11. การจับกุม และส่งแรงงานพม่ากลับสู่ประเทศเดิมเมื่อทำผิด อาจทำให้เกิดปัญหาระหว่างประเทศได้	59	62.77

ผลกระทบจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวปี 2541 มาปฏิบัติ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	ใช่ จำนวนคน	ร้อยละ
12. แรงงานพม่าอาจรวมตัวร่วมกันต่อต้านรัฐบาลพม่า โดยใช้พื้นที่ประเทศไทยเป็นที่ตั้ง ทำให้เกิดปัญหาระหว่างประเทศได้	56	64.37

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจากตารางที่ 30, 31, 32 สรุปออกเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

ก ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

จากความคิดเห็นของผู้สัมภาษณ์ทั้งหมด พบว่า จากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวมาปฏิบัติ ส่งผลดีต่อแรงงานไทย เนื่องจากเนื้อหาของนโยบายมีผลบังคับให้นายจ้างที่มีความจำเป็นในการใช้แรงงานพม่า ต้องจ้างแรงงานไทยให้เข้าทำงานอยู่ด้วย โดยกำหนดอัตราส่วนของจำนวนแรงงานไทย และแรงงานพม่า 1 : 1 ในทุกกิจการที่ได้รับอนุญาติ กล่าวคือ หากกิจการก่อสร้างต้องการใช้แรงงานพม่าจำนวน 10 คน ก็ต้องมีแรงงานไทยอยู่ด้วยเป็นจำนวน 10 คน เช่นกัน นอกจากนี้นายจ้างยังต้องจัดสวัสดิการต่างๆ รวมถึงค่าจ้างแรงงานให้เกิดความยุติธรรมทั้ง 2 ฝ่าย คือ ทั้งแรงงานไทย และแรงงานพม่า ไม่ว่าจะเป็นสวัสดิการด้านที่พัก ค่ารักษาพยาบาล หรือการจ่ายค่าแรงขั้นต่ำตามที่กฎหมายแรงงานได้กำหนดไว้ ทำให้แรงงานไทยมีโอกาสในการเข้าทำงาน และมีอำนาจในการต่อรองมากขึ้น คิดเป็น 100% จากคำตอบในเชิงสนับสนุนของผู้ถูกสัมภาษณ์ ร้อยละ 92.94 จากคำตอบในเชิงสนับสนุนของแรงงานไทย และ 94.62 จากคำตอบของประชาชนทั่วไป แต่ทั้งนี้ หากกิจการใดไม่สามารถหาแรงงานไทยเข้าทำงานได้ นายจ้างมีสิทธิขออนุญาติผ่อนผันจ้างแรงงานพม่าได้ตามความจำเป็น แต่ไม่เกินจำนวนที่กรมการจัดหางาน หรือสำนักงานจัดหางานจังหวัดไม่สามารถจัดหาแรงงานไทยเข้าทำงานได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามสัดส่วนการจ้างแรงงานไทย ต่อแรงงานพม่า ที่กรมการจัดหางาน หรือจังหวัดประกาศกำหนด โดยการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าว หรือคณะอนุกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าวประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี และได้รับความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม

ข ผลกระทบทางสังคม

จากตารางที่ 31 และ 32 แสดงให้เห็นว่า ยังคงมีแรงงานไทยว่างงานอยู่ถึงร้อยละ 87.06 และ80.85 จากคำตอบในเชิงสนับสนุนของแรงงานไทย และประชาชนทั่วไป ทั้งนี้เนื่องจาก

กิจการส่วนใหญ่เป็นงานประเภทงานกรรมกร ซึ่งแรงงานไทยไม่นิยมทำ เปรียบเทียบได้จากตารางที่ 7 แสดงถึงการประกอบอาชีพของแรงงานพม่า กับตารางที่ 18 ของแรงงานไทย ซึ่งในส่วนที่มีแรงงานไทยทำอยู่นั้น เนื่องมาจากจำนวนรายได้ส่วนใหญ่จะอยู่ในสัดส่วนที่สูงกว่าแรงงานพม่า และขึ้นอยู่กับตำแหน่งหน้าที่ในการทำงาน ซึ่งเป็นธรรมดาที่ตำแหน่งสูงกว่าจะได้รับค่าจ้างมากกว่า เปรียบเทียบได้จากตารางที่ 8 แสดงจำนวนค่าจ้างที่แรงงานได้รับ กับตารางที่ 19 ของแรงงานไทย และในส่วนของการลักลอบใช้แรงงานผิดกฎหมายนั้น แม้ว่าเจ้าหน้าที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด และเอาจริงเอาจังมากขึ้น แต่นายจ้างก็ยังคงลักลอบใช้แรงงานผิดกฎหมายอยู่ คิดเป็น 100% จากตารางที่ 31 และ32 และจากการที่แรงงานพม่าทั้งที่ถูกกฎหมาย และผิดกฎหมายเข้ามาอาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกันกับที่แรงงานไทย และประชาชนทั่วไปอาศัยอยู่ ก่อให้เกิดชุมชนแออัด ส่งผลเสียต่อสุขภาพจิต และสุขภาพกาย และโดยเฉพาะการติดต่อของโรคต่างๆ นอกจากนี้ ปัญหาเด็กไร้สัญชาติก็ยังคงเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งในอนาคต พวกเขาอาจสร้างภาระให้กับคนไทย และประเทศชาติได้ เนื่องจากเด็กเหล่านี้ด้อยโอกาสทางสังคม ไม่ได้เรียนหนังสือ ไม่สามารถประกอบอาชีพดีๆ ได้ การดำรงชีวิตให้อยู่รอดอาจมากจากการจี้ปล้น ฆ่าชิงทรัพย์ ค้ายาเสพติด เป็นต้น

ค ผลกระทบทางความมั่นคง

ในส่วนของผลกระทบทางความมั่นคง ผู้ศึกษาได้นำแนวคิดความมั่นคงของชาติมาเป็นตัวชี้วัด และเปรียบเทียบกับผลการศึกษาที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม และยังอาศัยเกณฑ์ในการตัดสินจากคำตอบในเชิงสนับสนุนของประชาชนทั่วไป และแรงงานไทยเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าต่อชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยอยู่ในรูปของร้อยละ ซึ่งในเรื่องเกี่ยวกับความมั่นคงของชาตินั้นสามารถแยกให้เป็น 4 ประการด้วยกัน คือ

1. ความมั่นคงของชาติด้านการเมือง หมายถึง สถานการณ์ทางการเมืองที่จะทำให้ประชาชนมีความเชื่อถือ และศรัทธาต่อระบอบการปกครอง และรัฐบาล ประชาชนมีความเคารพเชื่อฟัง และยอมปฏิบัติตามนโยบายของรัฐ และปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ เชื่อมั่นในรัฐบาลว่า จะสามารถสร้างความเป็นธรรมในหมู่ประชาชน และสามารถป้องกันความแตกแยกระหว่างชนในชาติได้ สามารถรักษาดินแดนให้ปลอดภัยจากการแบ่งแยกยึดครอง มีเอกภาพรักษาศักดิ์ศรีของชาติ และอธิปไตย มีอิสระปลอดภัยจากอิทธิพล และการบงการในการดำเนินนโยบายของประเทศจากประเทศอื่น

2. ความมั่นคงของชาติด้านเศรษฐกิจ หมายถึง สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจที่ทำให้ประชาชนมีงานทำ และยอมรับนับถือระบบเศรษฐกิจของประเทศสามารถยกฐานะทางเศรษฐกิจทั้งส่วนตัว และส่วนรวมให้สูงขึ้นได้ในอัตราที่เหมาะสม โดยที่ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมไม่มีความแตกต่างเหลื่อมล้ำกันมากนัก

3. ความมั่นคงของชาติด้านสังคมจิตวิทยา หมายถึง สภาพการณ์ทางด้านสังคมที่ทำให้ประชาชนสามารถครองชีวิตอยู่ได้ด้วยความปกติสุข มีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ได้รับความยุติธรรมในกระบวนการยุติธรรม และความเป็นธรรมในการดำเนินชีวิต มีความเสมอภาค และภราดรภาพ มีความรู้ ความสามารถ มีวัฒนธรรม จริยธรรม และศีลธรรม รวมทั้งมีความรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนมีความสำนึกในความเป็นชาติ และยึดมั่นในอุดมการณ์ของชาติ

4. ความมั่นคงของชาติด้านการทหาร หมายถึง สภาพการณ์ด้านการทหารที่แสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็ง มีวินัยของกำลังรบของชาติ ความพร้อมรบ มีขวัญ และกำลังใจที่ดี มีการจัดฝึก และศึกษายุทธศาสตร์ และยุทธวิธีที่สามารถจะเอาชนะศัตรูผู้รุกรานทั้งจากภายนอก และภายในประเทศได้

จากผลการศึกษาทั้งจากการสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม สามารถนำมาแจกแจง และเปรียบเทียบกับแนวคิดความมั่นคงของชาติในด้านต่างๆ เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

1) ในส่วนของแรงงานไทย และประชาชนทั่วไป (ตารางที่ 31 และตารางที่ 32) เห็นว่า การจับกุมแรงงานที่ทำผิดกฎหมายอาจเป็นไปได้ยากแม้ว่าแรงงานนั้นจะเป็นแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย ถึงร้อยละ 96.81 และ90.43 และในส่วนของคำตอบในเชิงสนับสนุนเกี่ยวกับการจับกุม และส่งแรงงานพม่าที่ทำผิดกฎหมายกลับสู่ประเทศเดิมอาจทำให้เกิดปัญหาระหว่างประเทศ อีกทั้งแรงงานพม่าอาจรวมตัวกันต่อต้านรัฐบาลพม่าโดยใช้พื้นที่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นที่ตั้งทำให้เกิดปัญหาระหว่างประเทศ ของประชาชนทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 62.72 และ64.37 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่ ไม่มีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน และความสามารถในการรักษาดินแดนให้ปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ แต่ในส่วนของคำตอบในเชิงสนับสนุนจากแรงงานไทยเกี่ยวกับการจับกุม และส่งแรงงานพม่าที่ทำผิดกฎหมายกลับสู่ประเทศเดิมอาจทำให้เกิดปัญหาระหว่างประเทศ และแรงงานพม่าอาจรวมตัวกันต่อต้านรัฐบาลพม่าโดยใช้พื้นที่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นที่ตั้งทำให้เกิดปัญหาระหว่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 16.47 และ18.82 ซึ่งทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ตั้งข้อสังเกตในส่วนของคำตอบเชิงสนับสนุนเกี่ยว

กับความมั่นคงทางการเมือง ของแรงงานไทย และประชาชนทั่วไป ที่แตกต่างกันไป อาจมาจากหลายปัจจัยด้วยกันเช่น ระดับของการศึกษา ระดับของสิ่งแวดล้อมของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม ความแตกต่างทางอาชีพ ระดับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และภาพลักษณ์ของเจ้าหน้าที่ต่อประชาชนคนไทย เป็นต้น

2) ในส่วนของเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประชาชนทั่วไป และแรงงานไทย ไม่ได้รับผลกระทบแต่อย่างใดจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวมาปฏิบัติ แต่กลับเป็นผลดีสำหรับแรงงานไทยที่จะมีโอกาสในการเข้าทำงาน และมีอำนาจในการต่อรองมากขึ้นถึง 100% จากคำตอบในเชิงสนับสนุนจากการสัมภาษณ์ และร้อยละ 92.94, 94.62 จากคำตอบในเชิงสนับสนุนในแบบสอบถามของแรงงานไทย และประชาชนทั่วไป (ตารางที่ 23 และ27)

3) แม้ว่าการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวมาปฏิบัติ จะทำให้แรงงานไทยมีโอกาสในการทำงาน และมีอำนาจในการต่อรองมากขึ้น แต่จำนวนของผู้ที่ว่างงานยังคงมีอยู่ถึงร้อยละ 87.06 จากตารางที่ 31 และร้อยละ 80.85 จากตารางที่ 32 ทั้งนี้เนื่องจากกิจการส่วนใหญ่เป็นกิจการประเภทงานกรรมกร (ตารางที่ 7 และตารางที่ 18) ซึ่งแรงงานไทยส่วนใหญ่ไม่นิยมทำ และที่ทำอยู่ส่วนใหญ่ก็จะได้รับค่าจ้างสูงกว่า (ตารางที่ 8 และตารางที่ 19) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตำแหน่งหน้าที่ในการทำงาน ซึ่งโดยทั่วไปผู้ที่มีตำแหน่งสูงย่อมจะได้รับคาจ้างที่สูงตาม นอกจากนี้ ปัญหาเกี่ยวกับการลักลอบการใช้แรงงานผิดกฎหมายก็ยังคงมีอยู่ คิดเป็น 100% แม้ว่าเจ้าหน้าที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด และเอาจริงเอาจังมากขึ้นแล้วก็ตาม และการที่มีประชากรหนาแน่นเกินไปอาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกัน ทำให้เกิดชุมชนแออัด ส่งผลเสียต่อสุขภาพจิต และสุขภาพกาย คิดเป็น 100% จากคำตอบในเชิงสนับสนุนของแรงงานไทย และประชาชนทั่วไป อาจมีการติดโรคบางชนิด เช่น โรคเท้าช้าง คิดเป็นร้อยละ 69.41 และ81.40 จากความคิดเห็นของแรงงานไทย และประชาชนทั่วไป ปัญหาเด็กไร้สัญชาติที่ยังคงเพิ่มขึ้น ร้อยละ 81.18 จากความคิดเห็นของแรงงานไทย และร้อยละ 89.36 ของประชาชนทั่วไป นอกจากนั้นปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตจากเด็กเหล่านี้ คิดเป็นร้อยละ 90.59 และ94.32

4) จากคำตอบในเชิงสนับสนุนของเจ้าหน้าที่ เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ ในเนื้อหาของนโยบาย ตลอดจนความพร้อมทางด้านการทหาร และการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทุกคนในทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า เจ้าหน้าที่มีความรู้ ความเข้าใจ ในเนื้อหาของนโยบาย ความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด เจ้าหน้าที่

ทุกท่านในทุกหน่วยงานได้ให้ความร่วมมือ ในการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และมีการประสานงานกันเป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า ผลกระทบที่ประชาชน และแรงงานไทยส่วนใหญ่ได้รับ คือ ผลกระทบทางด้านสังคม ส่วนทางด้านความมั่นคง และทางการเมืองนั้น ผู้ตอบไม่ค่อยให้ความมั่นใจมากนัก ดังนั้น สมมติฐานข้อนี้จึงถูกยอมรับเพียงบางส่วน

<u>สมมติฐานข้อ 4</u> สัมฤทธิ์ผลของการปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่ของทางราชการเพียงฝ่ายเดียว

ผู้ศึกษาได้นำหัวข้อย่อยเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติตามนโยบายของทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ มาเป็นตัวชี้วัด และอาศัยหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจ จากคำตอบในเชิงสนับสนุนเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติตามนโยบายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ของเจ้าหน้าที่ทั้ง 4 ท่าน คือ เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง เจ้าหน้าที่ตำรวจ 2 ท่าน และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานจัดหางานจังหวัด ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติตามนโยบาย มี 5 ประการที่สำคัญ คือ

1. **ปัญหาทางด้านสมรรถนะ**

- ปัจจัยที่เกี่ยวกับบุคลากร ซึ่งต้องพิจารณาว่า นโยบายที่ถูกนำไปปฏิบัตินั้นต้องการบุคลากรจำนวนเท่าไร

- ปัจจัยที่เกี่ยวกับงบประมาณ หากหน่วยงานถูกจำกัดในเรื่องของการสนับสนุนงบประมาณ ย่อมจะส่งผลทำให้การปฏิบัติงานเกิดความไม่คล่องตัว ไม่สามารถตอบสนองต่อนโยบายได้อย่างเต็มที่

- ปัจจัยเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือ เครื่องใช้ ตลอดจนความรู้ ความเข้าใจด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งบางกรณีการปฏิบัติตามนโยบาย จำเป็นต้องใช้วิทยาการ หรือเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย แต่หากผู้ปฏิบัติขาดความรู้ ความเข้าใจก็ย่อมส่งผลต่อปัญหาด้านสมรรถนะเป็นอย่างยิ่ง

2. **ปัญหาทางด้านการควบคุม**

เช่น หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่สามารถแปลงนโยบายให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ผู้กำหนดนโยบายได้วางเอาไว้ หากผู้ปฏิบัติขาดความรู้ ความเข้าใจว่าตนควรทำอย่างไร

3. ปัญหาทางด้านความร่วมมือ และการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง

อาจมาจากสมาชิกในหน่วยงาน ไม่ให้ความร่วมมือ หรือต่อต้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยมีเงื่อนไขที่สำคัญ ดังนี้

1) สมาชิกในหน่วยปฏิบัติงานเห็นว่านโยบายนั้นไม่ได้มาจากฐานความต้องการของตนอย่างแท้จริง
2) สมาชิกในหน่วยปฏิบัติงานเห็นว่า นโยบายนั้นมีผลทำให้ดุลพินิจในการปฏิบัติตลอดจนพฤติกรรมในการปฏิบัติงานประจำของตนเองต้องเปลี่ยนไป
3) สมาชิกในหน่วยงานเห็นว่า หัวหน้าหน่วยงานไม่ได้ให้ความสนับสนุนหรือให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามนโยบายนั้น
4) สมาชิกในหน่วยปฏิบัติงานเห็นว่า นโยบายนั้นมีผลทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนในภารกิจ และหน้าที่ของบุคลากรอย่างมาก
5) สมาชิกในหน่วยปฏิบัติงานเห็นว่า นโยบายนั้นถูกกำหนดขึ้นโดยฝ่ายบริหารที่ไม่เข้าใจในสภาพความเป็นจริงในการปฏิบัติงาน
6) สมาชิกในหน่วยปฏิบัติงานขาดความรู้ ความเข้าใจว่าจะต้องปฏิบัติตามนโยบายนั้นอย่างไร

4. ปัญหาทางด้านอำนาจ และความสัมพันธ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ซึ่งอาจขึ้นอยู่กับระดับความจำเป็นที่หน่วยงานปฏิบัติ ต้องแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยกับที่เกี่ยวข้อง และระดับความเป็นไปได้ที่เจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานจะสามารถทำงานร่วมกันได้

5. ปัญหาทางด้านการสนับสนุน และความผูกพันธ์ขององค์กร หรือบุคคลสำคัญ

เช่น กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ นักการเมืองหรือข้าราชการระดับสูงตลอดจนสื่อมวลชน ซึ่งจะให้ความสนับสนุน เพิกเฉยหรือต่อต้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งจะมีมากหรือน้อยเพียงไรก็ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่างๆ เช่น ผู้รับผิดชอบหรือหัวหน้าปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ มีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นกับกลุ่มต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติมากน้อยเพียงไร และบุคคลสำคัญในท้องถิ่นตลอดจนกลุ่มต่างๆ ในท้องถิ่นให้ความสนับสนุนเพิกเฉยหรือคัดค้านการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นมากน้อยเพียงไร

ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ในแบบสัมภาษณ์ สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 33 ปัญหา และอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติตามนโยบาย

ปัญหา และอุปสรรคในการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวมาปฏิบัติในเขตอำเภอเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน	จำนวนเจ้าหน้าที่ที่เห็นด้วย (คน)	จำนวนเจ้าหน้าที่ที่ไม่เห็นด้วย (คน)
1. จำนวนบุคลากร	4	-
2. งบประมาณที่ได้รับ	4	-
3. วัสดุอุปกรณ์	4	-
4. ความรู้ ความสามารถ และความพร้อมของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ ต่อการปฏิบัติงาน		4
5. ความรู้ ความเข้าใจ ในเนื้อหาของนโยบาย		4
6. ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทั้งในหน่วยงานเดียวกัน และระหว่างหน่วยงานอื่น		4
7. ความร่วมมือ และการสนับสนุนจากองค์กร หรือ หน่วยงานต่างๆ เช่น ประชาชนทั่วไป ผู้มีอิทธิพล สื่อมวลชน ผู้ประกอบการ		4

จะเห็นว่า หน่วยงานส่วนใหญ่ในเขตอำเภอเมือง มีบุคลากรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ในท้องที่ที่ตนรับผิดชอบ และแต่ละหน่วยงานจะประสบกับปัญหาในเรื่องของงบประมาณที่รัฐบาลไม่ได้จัดสรรเพิ่มให้จากงบประมาณเดิม อีกทั้งการจัดสรรเครื่องมือ เครื่องใช้ เช่น คอมพิวเตอร์ สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูล และการปฏิบัติงาน ยานพาหนะ ตลอดจนการจัดการอบรมในเรื่องของการใช้เทคโนโลยียังไม่ดีพอ คิดเป็น 100% ของปัญหาที่เจ้าหน้าที่ได้รับ แต่ในส่วนของความรู้ ความเข้าใจ ในเนื้อหาของนโยบาย ความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด เจ้าหน้าที่ทุกท่านในทุกหน่วยงานให้ความร่วมมือ ในการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และมีการประสานงานกันเป็นอย่างดี ตลอดจนสื่อมวลชนที่สนับสนุน และให้การช่วยเหลือในการประกาศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายได้รับทราบโดยทั่วกัน สำหรับในส่วนของนายจ้างส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี คิดเป็น 100% เช่นกัน ดังนั้น สมมติฐานนี้จึงยอมรับได้เพียงบางส่วน

4.4 ปัญหา และอุปสรรคในการค้นคว้าวิจัย

ในส่วนของการสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ ผู้ประกอบการ และประธานหอการค้า ผู้ศึกษาได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี เพียงแต่การจัดหาข้อมูลของเจ้าหน้าที่บางส่วนยังคงล่าช้า เนื่องจากไม่มีระบบในการจัดเก็บที่ดี เจ้าหน้าที่ขาดความชำนาญในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ เช่น ผู้ศึกษาต้องการได้จำนวนของแรงงานต่างด้าวในแต่ละกิจการของผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่จะต้องหาในสมุดที่นายจ้างมาทำคำร้องไว้ ซึ่งเป็นการเสียเวลา แทนที่เจ้าหน้าที่จะใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บข้อมูล จะได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น หรือบางหน่วยงานที่มีการโยกย้ายเจ้าหน้าที่ออกไปแล้วมีคนใหม่เข้ามาแทนที่ การถ่ายโอนอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เหล่านี้ยังไม่ดีพอ เจ้าหน้าที่ที่เข้ามารับตำแหน่งใหม่ไม่เข้าใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่คนเดิม และข้อมูลต่างๆ ที่ผู้ศึกษาต้องการได้ เจ้าหน้าที่ก็ไม่สามารถจัดให้ได้ เช่น ผู้ศึกษาต้องการได้ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณการเข้า ออกของแรงงานต่างด้าว แต่เจ้าหน้าที่กลับบอกว่าเจ้าหน้าที่คนเดิมไม่ได้จัดทำไว้ ซึ่งตนเองก็ไม่ทราบว่าข้อมูลที่แท้จริงคืออะไร สำหรับผู้ประกอบการ และประธานหอการค้า ผู้ศึกษาจะต้องให้คนในพื้นที่นำร่องไปก่อน เพื่อจะได้สร้างความมั่นใจให้กับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ในส่วนของแบบสอบถามแรงงานพม่า ส่วนใหญ่ผู้ศึกษาจะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตามผู้ศึกษาจำเป็นต้องอาศัยคนในพื้นที่บางครั้งในการสื่อความหมาย มีส่วนน้อยที่ไม่ให้ความร่วมมือเนื่องจากกลัวผู้ศึกษา บางรายนายจ้างก็ไม่ยอมให้สัมภาษณ์เนื่องจากเป็นแรงงานที่ผิดกฎหมาย ในส่วนของแรงงานไทย และประชาชนทั่วไป ส่วนใหญ่ผู้ศึกษาจะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีเช่นกัน น้อยรายที่จะปฏิเสธในการให้ความร่วมมือ โดยอ้างว่า ไม่รู้เรื่องเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว

ในส่วนของแบบสอบถามที่ส่งทั้งหมด ผู้ศึกษาไม่ได้แบบสอบถามคืนตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ คือ กลุ่มตัวอย่างละ 100 ชุด รวมเป็น 300 ชุด กล่าวคือ ได้คืนมา 273 ชุด เนื่องจากบางรายได้ทำแบบหาย ที่อยู่ไม่เป็นหลักแหล่ง และขาดการศึกษา จึงเป็นผลให้การกรอกแบบสอบถามมีปัญหา ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์